

WIM GEYSEN
PRODUCTIES I.S.M.
KAREL DE GROTE-
HOGESCHOOL

FLITS! LESMAP

Educatief medewerker: Ronny Smet

Inhoud

Voorwoord.....	4
Flits maakt jongeren bewust van gevaren in het verkeer	4
Wim Geysen Producties.....	5
Flits! - het theaterstuk.....	6
Over Wim Geysen.....	8
FLITS! , geen verhaal apart.....	9
Zonder afscheid.....	9
'Afscheid nemen bestaat niet/il n'y a jamais d'adieu'	9
In een Flits!, zonder afscheid	10
Samoerai!.....	10
Vroemtuit	10
Flits! en Français: FLASH!.....	11
FLITS en de vakoverschrijdende eindtermen: oneindig veel mogelijkheden... ..	12
Vanuit de gemeenschappelijke stam:.....	12
Vanuit de contexten:	13
Werkvormen	17
Didactische wenken voor klasgesprekken en gespreksvormen.....	17
Algemene tips voor een goed gesprek:.....	17
Nood aan variatie?	18
Jongeren en verkeer: expertise in overvloed.....	23
Belgisch Instituut Voor de Verkeersveiligheid www.bivv.be	23
Vlaamse Stichting Verkeerskunde www.vsv.be	24
Slimme Mobiele Scholen (SMS)	25
Rondpunt www.rondpunt.be	26
Artikels bij de vleet...onze selectie.....	28
Hebben jongeren een zware voet?	28
5 slechte gewoontes in het verkeer die we van onze ouders leren.....	31
Zijn jonge chauffeurs echt gevaarlijker?.....	33
Daarom wordt het behalen van je rijbewijs moeilijker	35
Alcoholgrens van 0,2 promille: mag je dan nog wel iets drinken? 21 januari 2014.....	38
Hulplijnen aanreiken	41
De voorbereiding.....	44
Het theaterbezoek.....	46
De verwerking	47
Nabespreking van de voorstelling.....	47
Ideeënbank verwerkingsopdrachten.....	49
Werken met tekstfragmenten	53

Bijlagen	62
Moedige getuigenissen.....	62
Getuigen onderweg.....	62
Uit het nieuws.....	69
Rijvaardigheids cursus wapent jongeren in het verkeer.....	69
Jongeren en mannen oververtegenwoordigd onder verkeersslachtoffers.....	70
Jongeren willen meer controles in het verkeer.....	71
1 jongere op de 5 voelt zich niet veilig in het verkeer.....	73
Verplichte terugkomdag voor het behalen van het rijbewijs in 2017.....	75
Roep om nultolerantie voor alcohol achter stuur.....	77
Enquête bij jongeren: "Onveilig verkeer is de ander z'n schuld".....	78
De Grote Verkeersquiz.....	79
En om af te sluiten...creatief met verkeersborden 16+.....	80
WEBLIOGRAFIE	

COLOFON

Lesmap *Flits!*

Eerste versie: juni 2016

Deze lesmap met achtergrondinformatie en lessuggesties bij de voorstelling *FLITS!* werd samengesteld door Ronny Smet, educatief medewerker bij Wim Geysen Producties.

Dit lesmateriaal wordt gratis aangeboden aan leerkrachten/begeleiders bij boeking van de theatervoorstelling *Flits!*.

Indien u deze lesmap of delen ervan wenst te gebruiken of verspreiden, willen we er op wijzen dat bepaalde inhoud, artikels en afbeeldingen niet zonder toestemming kunnen worden overgenomen voor andere dan onderwijsgerelateerde, non-commerciële doeleinden (artikel 21, 22, 22bis, 23bis, auteurswet). U vindt de bronvermeldingen bij de artikels en in de algemene bibliografie achteraan.

Contact dienst educatie WGP:

Ronny Smet

0472 22 26 70

ronny@wimgeysen.be

Voorwoord

België is met het hoogste cijfer aan jonge verkeersdoden de slechtste leerling in de klas van West-Europese landen. Dat blijkt uit de cijfers van de *European Transport Safety Council* (ETSC). Ons land laat Polen, Cyprus en Griekenland achter zich en eindigt daarmee op een betreurenswaardige 25ste plaats. De beste leerlingen zijn Zweden, Nederland en Zwitserland. Nog steeds zijn één op de vier jongeren die overlijden in Europa het slachtoffer van het verkeer. Jongeren (15-30 jaar) vertegenwoordigen daarmee 30% in het totale aantal verkeersdoden.

Redenen genoeg dus om blijvend in te zetten op preventie en vorming. Het theaterstuk *Flits!* wel hier graag een steentje toe bijdragen. Van bij de lancering kon *Flits!* rekenen op veel belangstelling en werd al snel duidelijk dat deze krachtige vertelling de jongeren niet onberoerd laat. We hopen dat we op deze wijze een heel klein beetje mee het verschil maken...

Als introductie geven we graag onderstaand persbericht van de lokale politie van Dendermonde mee:

Flits maakt jongeren bewust van gevaren in het verkeer

Ma 04.05.2015 - 13:48

In de strijd tegen sturen onder invloed en weekendongevallen organiseerde de verkeersdienst van de lokale politie van Dendermonde vorige week voor de zesde keer het verkeerseducatief project *Flits*.

Flits is een multimediale theatervoorstelling die zich richt tot leerlingen van het derde secundair om hen bewust te maken van de gevaren op de weg zoals alcohol en drugs in het verkeer, snelheid en rijvaardigheid. Alle scholen namen deel en in totaal kregen ongeveer 1700 leerlingen de monoloog te zien waarin enkele jongeren tijdens een avondje uit van nabij worden gevolgd. Wat een schitterende avond met verrassingsfeest beloofde te worden eindigde echter in een nachtmerrie. Er werd gedronken, gedanst, gelachen, gefeest, 'geleefd' tot de avond abrupt eindigde met een zwaar verkeersongeval met alle gevolgen van dien...

De jonge chauffeurs in spe waren alvast diep onder de indruk. Een greep uit de vele getuigenissen uit het gastenboek van acteur Wim Geysen:

"Ik zat met kippenviel en tranen tijdens het toneel. Jonge mensen moeten hun ogen openen en machogedrag achterwege laten. Stoer doen is voor losers!"

"Veel mensen denken dat hun dit nooit zal overkomen tot het echt gebeurt. Ik heb juist hetzelfde moeten meemaken. Ik geloofde het eerst ook niet maar het kostte mijn vriend het leven."

"Het doet nadenken over de gevaren in het verkeer en dat velen er te los mee omspringen."

"Dit laat ons niet koud!"

"Vandaag toneel, saai, maar beter dan twee uur les. Toch niet weer over verkeersveiligheid maar dit was echt fantastisch, ik denk echt dat iedereen in de zaal geraakt was. Sommigen gaven zelfs toe dat ze moeite hadden om hun tranen tegen te houden. Ik kon me terugvinden in het verhaal."

Bron: <http://www.lokalopolitie.be/5443/nieuws/115-flits-maakt-jongeren-bewust-van-gevaren-in-verkeer>

Wim Geysen Producties

Onze missie

Het creatieve team van Wim Geysen Producties (WGP) maakt artistieke creaties die een welomschreven functie opeisen in de samenleving. Met het vergrootglas op de leefwereld van kinderen en jongeren presenteren we een relevant en taboedoorbrekend literatuur- en theateraanbod met tal van educatieve mogelijkheden voor het onderwijs en jeugdwerk. Aan volwassenen bieden we een ruim assortiment theater, lezingen, performances en vorming.

Samenwerking is onontbeerlijk voor een WGP-project. In een volwaardig partnerschap met organisaties uit diverse werkvelden wordt ons aanbod van een stevig kader voorzien. Naast het samen ontwikkelen van kwalitatief hoogstaand uitdiepingsmateriaal denken we graag mee over de financiering van projecten, evenementen en opvoeringen. WGP is een open onderneming op zoek naar creatieve uitdagingen.

Ook het omkaderen van externe kunstprojecten, de creatie van documentaires, het begeleiden of uitwerken van studiedagen en het inleiden, animeren of presenteren van evenementen behoort tot onze opdracht. WGP neemt de verantwoordelijkheid om de vonk te doen omslaan in een laaiend vuur.

Voor een overzicht van onze activiteiten en ons aanbod kan u steeds terecht op onze website:

www.wimgeysen.be

Het WGP-(kern)team:

Management

Wim Geysen, zaakvoerder - creatieve leiding
info@wimgeysen.be

Astrid Rubbens, zaakvoerder - zakelijke leiding

Support

Tine Byloo, promotie en boekingen
GSM: 0486 43 27 74
E-mail: boeking@wimgeysen.be

Ronny Smet, educatief medewerker en contactpersoon onderwijsveld
GSM: 0472 22 26 70
E-mail: ronny@wimgeysen.be

Flits! - het theaterstuk

De vereniging Ouders van Verongelukte Kinderen vzw contacteerde auteur en theatermaker Wim Geysen om gezamenlijk een sensibilisatiecampagne op te zetten rond verkeersveiligheid in al haar aspecten. Enkele andere verenigingen (BIVV, VSV, Langzaam Verkeer e.a.) besloten het project te ondersteunen. Het resultaat van deze samenwerking is Flits!, een multimediale theatermonoloog die zich richt tot adolescenten en volwassenen.

Wim Geysen vertelt het verhaal van een avondje uit met zijn beste vrienden. Vrijdagavond, feestavond! Het had een leuke avond moeten worden, maar hun jeugdige overmoed en onbezonnenheid leiden tot een tragisch ongeval. In een *Flits!* slaat het leven van Wim en zijn

vrienden om in een nachtmerrie.

De monoloog wordt ondersteund door popmuziek en flitsende, aangrijpende videobeelden - geprojecteerd op groot scherm.

Flits! ging op 26 september 2002 in première in CC De Woeker (Oudenaarde) in aanwezigheid van de vereniging *Ouders van Verongelukte Kinderen* vzw en wijlen minister Steve Stevaert. Sindsdien is de monoloog opgevoerd voor (hoge-)scholen, culturele centra, oudercomités en jeugdverenigingen.

Ondertussen staat de teller op 900 voorstellingen en zo'n 250000 toeschouwers. De belangstelling uit het buitenland zorgde voor diverse vertalingen. Bovendien werd *Flits!* onlangs in een hernieuwd, hedendaags jasje gestoken.

Online vind je enkele fragmenten/sfeerbeelden uit de voorstelling:

<http://youtu.be/4B-lAXt7Apo>

De trailer vind je op:

<https://www.youtube.com/watch?v=neXsucAtLeM&feature=youtu.be>

De theatermonoloog wordt medegefinancierd door de *Vlaamse Stichting Verkeerskunde*. Via *Slimme Mobiele Scholen* kunnen organiserende scholen aanspraak maken op een financiële tussenkomst. Meer informatie vind je op: www.slimmemobielescholen.be.

Hieronder vind je de flyer:

FLITS! / MULTIMEDIALE MONOLOG

Snapshot van een jong leven dat omslaat in een nachtmerrie

Gecreëerd in nauwe samenwerking met Ouders van Verongelukte Kinderen vzw. Een monoloog rond verkeers- (on)veiligheid die verrast, overrompelt en tot nadenken dwingt.

Reeds meer dan 900 opvoeringen en 250000 toeschouwers. Diverse keren vertaald. Financiële tussenkomst mogelijk via Slimme Mobiele Scholen (VSV).

Spel: Wim Geysen. Duur: 90'(met nabespreking). **Doelgroep: 15+**. Voorstellingen in cultuurcentra en scholen. Uitkoopsom: 1175/ 975 euro (incl. licht, geluid, projectie & technische steun/ excl. vervoer, auteursrechten en 6% btw). Boek 'Zonder afscheid' van Wim Geysen & dvd 'Afscheid nemen bestaat niet/ Il n'y a jamais d'adieu' beschikbaar bij de voorstelling.

'Deze theatervoorstelling werkt' **De Standaard** - 'Aangrijpend toneel' **VRT-Journaal** - 'Een beklijvende theatermonoloog' **De Morgen** - 'Indrukwekkend!' **GVA** - 'Topprestatie!' **Radio1**

Tot slot zetten we ook graag de 'cast & crew' in the picture:

Concept, tekst en spel: Wim Geysen

Camera en montage: Thomas Engelaer

Assistentie: Peter Acoustic en Dries Vergauwe

Animatiefilm: Mustafa EL-KHarothi

Filmacteurs: Sebi Adamo, Simone Canu, Gigi Cleophas, Kaat De Bruyn, Indya Dingemans, Laurens Evens, Olav Heyt, Sterre Heyt, Saren Geysen, Witse Geysen, Zanne Geysen, Dirk Maes, Isabel Mariën-Visser, Lieve Pepermans, Sven Spur, Mirte Vanbockryck, Jacco Van Houdt, e.a.

Over Wim Geysen

Wim Geysen schrijft, acteert, regisseert en musiceert. Hij is zaakvoerder van **Wim Geysen Producties**. Via zijn boeken en theaterstukken maakt hij maatschappelijk relevante thema's bespreekbaar en doorbreekt hij taboes.

Wim Geysen (°1970) behaalde in 1993 het diploma regent Nederlands, geschiedenis en aardrijkskunde. Van september 1993 tot juni 2001 gaf hij les aan het Gemeentelijk Instituut Brasschaat. In diezelfde periode gaf hij cursussen kortverhalen schrijven aan de Antwerpse

Schrijversacademie en in diverse andere vormingscentra. Daarnaast verzorgde hij workshops theater voor jongeren, o.a. in het provinciaal vormingscentrum van Malle. Gedurende zijn loopbaan als leraar richtte hij de theatergroep Hakuna Matada op. Hij schreef en regisseerde verscheidene theaterstukken voor jongeren en volwassenen en stond in een aantal producties zelf op de planken.

Vanaf 2001 stopte Wim met lesgeven en werd hij voltijds auteur, acteur en theatermaker. Hij debuteerde in 1997 met de roman 'Lek'. Nadien volgden 'Vuur', 'Spiegelschrift', 'Stille Zaterdag' (beide ism Bart Demyttenaere), 'Op het bot' en 'Wat de huid fluistert'. Zijn boeken werden opgepikt door scholen en bibliotheken, waar Wim een graag geziene gast werd voor het geven van geanimeerde lezingen voor jongeren en volwassenen. In 2004 kreeg zijn literair werk een plaats in het AMVC-letterenhuis.

In 2013 bracht Wim zijn eerste boek als uitgever – Ruimte tussen dood en uitvaart/Tjeu Leenders - op de markt. Wim Geysen is bezieler van de muziekgroep 'Oerbos' - een artistiek project dat muziek verbindt met hedendaagse kunst en muziek (boek en cd Hart's tocht verschenen najaar 2013) - en oprichter en zaakvoerder van Wim Geysen Producties bvba. Samen met een uitgebreid team professionele acteurs, muzikanten, cameramensen, technici en inhoudelijke medewerkers maakt hij via boeken, theater en literaire lezingen maatschappelijk relevante thema's bespreekbaar. De projecten worden educatief onderbouwd met websites en vormingspakketten die Wim Geysen Producties ontwikkelt in samenwerking met hogescholen (o.a. Karel de Grote Hogeschool Antwerpen).

Wim kreeg heel wat erkenning voor zijn werk. Zijn boeken en poëzie vielen in de prijzen, zijn multimediale theatermonoloog *Flits!* scheert na meer dan tien seizoenen nog altijd hoge toppen. Ook zijn recente theaterprojecten bleven niet onopgemerkt. In 2014 ontving hij een Gouden Label voor zijn muziektheater *Wereldschemer*, een indringende creatie over WOI. Het theaterstuk *GRENS* werd in januari 2016 bekroond met een BNP PARIBAS/FORTIS Foundation Award. In *GRENS* worden thema's als seksueel grensoverschrijdend gedrag, de invloeden van pornografie en het ontdekken van het eigen lichaam bespreekbaar gemaakt. Het project kwam tot stand in nauwe samenwerking met het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Antwerpen en werd mogelijk gemaakt met de steun van Sabam for Culture en het Fonds Koningin Mathilde, beheerd door de Koning Boudewijnstichting..

Ten slotte vormt Wim ook 50% van *De Wilde Wimmen* - een cabaretesk duo dat muzikale optredens verzorgt voor kinderen/families en volwassenen. Vriend en compagnon-de-la-route Wim Van Deuren vult de overige 50% in.

FLITS! , geen verhaal apart...

Zonder afscheid

Als aanvulling bij 'Flits!' schreef Wim voor de vereniging Ouders van Verongelukte Kinderen '**Zonder afscheid**', een boek met aangrijpende getuigenissen van ouders, broers en zussen van jonge verkeersslachtoffers. Daarnaast schreef Wim voor de vereniging Rondpunt een cyclus van 25 gedichten waarin hij op een treffende, eenvoudige manier thema's als rouw, verdriet en verwerking na een verkeersongeval universeel tracht te maken.

Zonder afscheid is de neerslag van de diepgaande gesprekken die Wim Geysen voerde met nabestaanden van jonge verkeersslachtoffers.

Ouders, broers en zussen die een naaste hebben verloren door een verkeersongeval vertellen het verhaal achter de foto op de schoorsteenmantel die nooit meer verandert, van de stoel die leeg blijft aan de eettafel of de kinderkamer waarin het bed nooit meer wordt beslapen. *Zonder afscheid* is het verhaal over kinderen die tot straks zeggen maar nooit meer zullen thuiskomen. Een verhaal vol pijn, woede, machteloosheid en onbeschrijflijk verdriet. *Zonder afscheid* is echter ook een verhaal over voorzichtige hoop, vastklampen en niet willen loslaten. Doorgaan. Ondanks alles.

'Afscheid nemen bestaat niet/il n'y a jamais d'adieu'

Het boek en de dvd '**Afscheid nemen bestaat niet/il n'y a jamais d'adieu**' zijn op-zich-zelfstaande creaties. Zij sluiten evenwel naadloos aan bij de voorstelling Flits! en kunnen desgewenst worden aangewend bij nabespreking. 'Afscheid nemen bestaat niet – Il n'y a pas d'adieu' is een sober, indringend en integer woordprogramma, gecreëerd in opdracht van

OVK. Drie Nederlandstalige en drie Franstalige actrices/acteurs - ondersteund door piano en viool - kruipen in de huid van tientallen ouders, broers en zussen van jonge verkeersslachtoffers. De woorden die zij uitspreken, zijn die van reële nabestaanden, opgetekend door auteur en theatermaker Wim Geysen. De performance (30') biedt inzicht in de verschillende fasen van rouw en verdriet, de reacties van familie, vrienden en hulpverleners, en de emoties die gepaard gaan met het verlies van een kind, broer of zus. (ondertitels in NL en FR)

In een Flits!, zonder afscheid

Sinds enkele jaren geeft Wim zelf ook lezingen over het thema verkeersveiligheid voor jongeren en volwassenen. **De interactieve lezing 'In een Flits!, zonder afscheid'** combineert het beste uit bovenstaande initiatieven. Wim speelt zelf enkele fragmenten uit de voorstelling Flits!, gaat met de toeschouwers in gesprek over het thema en leest voor uit eigen werk. De lezing wordt voortdurend aangepast aan de actualiteit. De voorbije jaren werd ze al meermaals succesvol uitgevoerd in scholen en bibliotheken, al dan niet in opdracht van politiezones Antwerpen en Gent en het provinciebestuur van Vlaams-Brabant.

De laatste jaren kwam er een doorgedreven samenwerking met Rondpunt vzw voor de inhoudelijke uitwerking van de lezing, en in het bijzonder het bekend maken en ondersteunen van het project 'Breakbaar'. Wim ging hiervoor in gesprek met de verantwoordelijken van Rondpunt vzw. Tijdens zijn lezing wordt er desgewenst tijd vrijgemaakt voor het tonen van getuigenissen van jonge verkeersslachtoffers. Zij vertellen over de impact die het verkeersongeval had op hun leven en doen een warme oproep naar vriendengroepen om verkeersslachtoffers niet te 'vergeten' na de eerste weken van medeleven. Rondpunt vzw engageert zich om de reacties die jongeren op het gastenboek kunnen plaatsen na de lezing te beantwoorden waar mogelijk.

Samoerai!

In 2009 creëerde Wim voor vzw Rondpunt het theaterstuk 'Samoerai!' dat kinderen (6- 12 jaar) op een speelse, niet belerende manier in contact brengt met verkeersveiligheid en de emoties die gepaard gaan met een verkeersongeval. De voorstelling wordt ruim omkaderd door de Zeppekit en door de websites van Rondpunt vzw. Het theaterstuk werd door VSV geselecteerd als voorbeeldproject voor het jaarboek Verkeersveiligheid 2010.

Vroemtuut

In 2010 ging Wim nog een stap verder in zijn engagement om verkeersveiligheid bespreekbaar te maken voor alle leeftijden. Met zijn voorstelling 'Vroemtuut' – een interactieve vertelling voor kleuters – bereikt hij ook de allerkleinsten (2,5 - 5 jaar). 'Vroemtuut' werd ondertussen opgevoerd in kleuterscholen in gans Vlaanderen en wordt ondersteund door de Vlaamse Stichting Verkeerskunde en Rondpunt vzw. Onlangs werd het stuk geselecteerd als 'Voorbeeldproject binnen het behalen van het 10/10 label voor Antwerpse scholen'.

Voor Rondpunt vzw werkte Wim ook de documentaire 'Samengang - traject van een verkeersslachtoffer' uit. Hij zorgde voor productionele omkadering en is in de documentaire te zien als presentator. Voor Mobiel 21 tenslotte maakte hij een filmpje ter promotie van het bordspel MoRe (Mobiële Reporters) dat kinderen van de lagere school aanzet tot nadenken over en doordacht deelnemen aan het verkeer in al zijn facetten.

Flits! en Français: FLASH!

Une nouvelle extraordinaire! Na vijftien seizoenen, 950 voorstellingen en 300000 toeschouwers wordt de theatermonoloog Flits! opgepikt door Franstalig België! Twee organisaties - Le plaisir du texte & PEVR (Parents d'Enfants Victimes de la Route) - hebben gevraagd om het stuk te regisseren en klaar te stomen voor opvoeringen in Brussel en Wallonië. Een uitdaging. Na de auditie werden drie Franstalige acteurs weerhouden om het stuk in beurtrol te spelen vanaf januari 2017. Flits! sera Flash!
Deze Franse versie kan trouwens op heel wat belangstelling van Vlaamse scholen rekenen. Immers: twee vliegen in één klap: een taalbad Frans én verkeerseducatie!

Het centrale thema: jongeren en verkeer

FLITS en de vakoverschrijdende eindtermen: oneindig veel mogelijkheden...

Verkeersdeskundigen zijn het erover eens dat blijvende sensibilisatie een grote rol speelt in het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers. Dat een theaterproductie als Flits! daarin een belangrijke rol kan spelen, is ondertussen bewezen.

Uiteraard biedt de voorstelling omwille van het thema heel wat kansen om gericht te werken rond de vakoverschrijdende eindtermen. Vele van de lessuggesties in deze lesmap zijn dan ook specifiek daarop gericht. We zijn er bovendien van overtuigd dat dit theaterstuk een concrete en veilige context kan bieden om zinvolle activiteiten, opdrachten, gesprekken, discussies...tot stand te brengen.

Het behandelen van verkeers- en mobiliteitsthema's is een kruisbestuiving van eindtermen uit de gemeenschappelijke stam met eindtermen uit de verschillende contexten. Hieronder vind je een overzicht van de verschillende eindtermen die aan bod kunnen komen. Bij de eindtermen die rechtstreeks te maken hebben met verkeers- en mobiliteitseducatie geven we cursief één of meerdere onderwerpen, acties of oefeningen aan die aan bod kunnen komen.

Vanuit de gemeenschappelijke stam:

De leerlingen:

• communicatief vermogen

1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;

bv. tijdens discussies, debatten, rollenspelen, drama

• creativiteit

2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren;

bv. in creatieve verwerkingsopdrachten bij het theaterstuk

3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren;

bv. een verkeersveilige schoolomgeving nastreven, sensibiliseringscampagne organiseren voor medeleerlingen

• doorzettingsvermogen

4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven;

bv. milieuvriendelijke vervoerswijzen promoten (fietsen in plaats van gebracht worden met de auto)

• empathie

5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;

bv. inleving in de personages en de context van het verhaal, empathisch vermogen bij bespreking getuigenissen van verkeersslachtoffers en hun nabestaanden.

• esthetische bekwaamheid

6 kunnen schoonheid ervaren;

Bv. in hun appreciatie voor het theaterstuk

7 kunnen schoonheid creëren;

Bv. in de verwerkingsopdrachten bij het theaterstuk

• exploreren

8 benutten leerkansen in diverse situaties;

• flexibiliteit

9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden;

bv. rijstijl aanpassen aan de weersomstandigheden, tijdelijke wegenwerken,...

• initiatief

Lesmap FLITS!

10 engageren zich spontaan;

bv. het opstarten van een schoolproject rond verkeerseducatie na het zien van de theatermonoloog

• kritisch denken

11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen aan de hand van relevante criteria;

bv. de gevaren van het verkeer, specifiek tijdens het uitgaan

12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;

bv. keuze van de meest veilige vervoerswijze in diverse contexten

13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;

bv. benadering van het thema vanuit verschillende standpunten en bronnen; beleidsmakers, slachtoffers, betrokkenen, nabestaanden

• mediawijsheid

14 gaan alert om met media;

bv. verkennen hulplijnen en bronnen i.v.m. het thema verkeer, hoe komt verkeer in het nieuws?, zelf relevante artikels zoeken...

15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

bv. reageren op artikels online, berichten plaatsen op forums, project rond verkeer opstarten via facebookpagina

• open en constructieve houding

16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in de samenleving en de wereld;

17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

bv. verkeer in de actualiteit: maatschappelijk debat versus eigen mening, kritische zin, verschillende standpunten

• respect

18 gedragen zich respectvol;

bv. zijn een heer/dame in het verkeer; respectvol tegenover de andere deelnemers aan het verkeer

• samenwerken

19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

• verantwoordelijkheid

20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

bv. passen de verkeersregels toe met aandacht voor de andere verkeersdeelnemers (reageren proactief)

• zelfbeeld

21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten;

22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen;

• zelfredzaamheid

23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen;

24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken;

bv. hulplijnen verkennen en raadplegen

• zorgvuldigheid

25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen;

• zorgzaamheid

26 gaan om met verscheidenheid;

27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander;

bv. ongevallen voorkomen; verantwoorde vervoerskeuze;...

Vanuit de contexten:

Context 1: lichamelijke gezondheid en veiligheid

De leerlingen:

7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging; *bv. te voet of met de fiets naar school*

8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties; *bv. besef dat drinken en rijden nooit samengaan*

Lesmap FLITS!

- 10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school; *bv. veiligste schoolroute, verkennen van de verkeerssituatie in de onmiddellijke schoolomgeving*
- 11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving; *bv. Het dragen van de veiligheidsgordel, niet bellen achter het stuur, organiseren van een (brom)fietscontrole*
- 12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en CPR toe; *bv. gedrag bij een ongeval*
- 13 passen het verkeersreglement toe; *bv. kennis van het reglement en het risicogedrag*
- 14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier; *bv. gedrag in de auto, in de bus*
- 15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid. *bv. afweging van de verschillende vervoermiddelen en de impact ervan op veiligheid en gezondheid. Verantwoordelijkheid als weggebruiker tegenover anderen.*

Context 2: mentale gezondheid

De leerlingen:

- 1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties; *bv. respect voor de andere verkeersdeelnemers in complexe verkeerssituaties*
- 2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw; *bv. verkennen van de hulplijnen voor slachtoffers, nabestaanden, vrienden van verkeersslachtoffers*
- 3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp; *bv. hulp vragen/bieden na een ongeval*
- 6 stellen zich weerbaar op; *bv. 'neen' kunnen zeggen tegen alcohol*
- 7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken; *bv. dramatische en muzische verwerkingsopdrachten na het toneelstuk*
- 8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen. *bv. Bespreking van de theaterbeleving*

Context 3: sociorelationele ontwikkeling

De leerlingen:

- 2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties; *bv. het respecteren van de verkeersregels en het erkennen van het gezag van de politie en hulpdiensten*
- 4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen; *bv. fouten erkennen als weggebruiker, respect en positie tegenover andere weggebruikers*
- 6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik; *bv. haantjesgedrag in het verkeer, visie op vrouwen achter het stuur...*
- 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; *bv. verkeersagressie, een heer in het verkeer, hoffelijkheid, ritsen*
- 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen. *bv. het theaterstuk als katalysator van een lessenreeks rond jongeren en verkeer*

Context 4: omgeving en duurzame ontwikkeling

De leerlingen:

- 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; *bv. afweging van de verschillende vervoermiddelen en het impact ervan op milieu*
- 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; *bv. keuze van de milieuvriendelijkste en veiligste vervoermiddelen*

Lesmap FLITS!

3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen;

bv. meewerken aan en meedenken over een veilige schoolomgeving (parking versus verplaatsingswijzen); keuze van de vervoermiddelen

4 zoeken naar duurzame oplossingen om de leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren;

bv. uitstippelen van veilige schoolroutes

5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed;

6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.

Context 5: politiek-juridische samenleving

De leerlingen:

1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving;

bv. het ontwerpen van een verkeersveilige schoolomgeving

2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties;

bv. het ontwerpen van een verkeersveilige schoolomgeving

3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten;

4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen echten en die van anderen;

5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid;

bv. het ontwerpen van een verkeersveilige schoolomgeving

6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel;

bv. het toepassen van de verkeersreglementering (aanpassingen, handhaving, straffen,...)

7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel;

8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur;

9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen;

10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen;

11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten;

12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen;

13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.

bv. de bevoorrading van fossiele brandstoffen

Context 6: socio-economische samenleving

De leerlingen:

1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt;

2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart;

bv. keuze van een verantwoorde vervoerswijze

3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld;

bv. streven naar een basismobiliteit voor iedereen

4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijskwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument;

bv. Voor welk vervoermiddel kiezen we (openbaar vervoer versus eigen wagen)?

5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten;

6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden;

7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren;

8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan;

9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.

Context 7: socioculturele samenleving

De leerlingen:

- 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen;
- 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen;
- 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit;
- 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie;
- 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten;
- 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;
- 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

Werkvormen

Geschikte werkvormen om rond dit thema te werken zijn de discussie, het groepsgesprek, het stellingenspel, een getuigenis of situatie. In deze lesmap proberen we voor deze werkvormen concrete aanzetten te geven, al of niet met het theaterstuk als katalysator.

Didactische wenken voor klasgesprekken en gespreksvormen

Een nabespreking van het toneelstuk, een discussie over verkeersveiligheid bij jongeren of over een recent krantenartikel dat met het thema te maken heeft...waarschijnlijk ga je deze niet uit de weg. Er zijn redenen genoeg om hierover te praten met je leerlingen. Uiteindelijk is dat ook de bedoeling van het theaterstuk.

Hoe kan je zorgen voor variatie in gespreksvormen? We geven alvast een aantal tips en suggesties...

Algemene tips voor een goed gesprek:

Zet de deelnemers in een kring.

In een cirkel of een hoefijzervorm spreken jongeren meer vrijuit. Ze luisteren beter, voelen zich dichterbij elkaar, hebben meer oogcontact, zien beter hoe een ander reageert als ze iets zeggen en ze ondervinden minder onderlinge machtsverhoudingen: er zijn geen ogen in hun rug.

Vraag naar de mening en niet naar het gedrag.

Praten over waarden en normen mag niet als bedoeling hebben om te checken hoe jongeren zich gedragen. Het gaat over opinies en meningen. Sommige deelnemers zullen zich achteraf de bedenking maken dat ze zich anders gedragen dan hoe ze denken. Dat is een eerste stap naar mentaliteitswijziging en verandering van gedrag.

Voorkom commentaar op elkaar.

Het is heel moeilijk om je mening te zeggen als je net hebt gemerkt dat iemand anders daar een ironische reactie op kreeg. Stel als regel in de groep dat je een veilige sfeer nodig hebt om je persoonlijke standpunten aan elkaar te kunnen uitleggen. Misschien kun je ook duidelijk maken dat een ironische of sarcastische reactie wel eens een strategie is om je eigen onzekerheid te verdoezelen...

Wees niet bang voor stilte.

Stilte betekent niet dat het gesprek is gestopt. Gun de deelnemers tijd om na te denken. De onderwerpen liggen vaak moeilijk. Je zou er zelf ook even over moeten nadenken. Tien tellen wachten is dus geen luxe. Je kunt stilte wat behaaglijker maken door duidelijk te zeggen dat je samen even gaat nadenken, of door een herkenbare denkhouding aan te nemen. Stille deelnemers hebben soms weinig behoefte aan verbale expressie omdat ze evenveel leren door te luisteren als hun meer uitgelaten vrienden leren door te praten. Andere jongeren die stil blijven zouden eigenlijk willen meedoen maar zijn verlegen.

Houd je doelstelling voor ogen.

Een open bespreking betekent niet dat je er geen richting aan mag geven. Je kan als leerkracht makkelijk het rendement van een discussie naar beneden halen door altijd dezelfde leerlingen te lang aan het woord te laten, door niet in te grijpen als leerlingen afdwalen, door niet terug te koppelen... In het Engels spreekt men van een discussie from nowhere to nowhere.

Luister met een open vizier.

Zorg dat je steeds mentaal alert en aanwezig bent als iemand aan het woord is. Luister met inlevingsvermogen en engagement. Stel meer vragen als je zelf of iemand in de groep niet begrijpt wat de spreker bedoelt. Probeer meningen die tegen je eigen overtuiging in gaan niet weg te duwen door bijvoorbeeld te vragen of de leerling zich wel realiseert wat de consequenties van zo'n mening zijn? Je kunt wel verduidelijkende vragen stellen die de deelnemer laten nadenken om zijn zienswijze meer te motiveren.

Soms blijkt dan dat het niet om een weloverwogen mening ging, maar eerder een snel uitgesproken vooroordeel. Ondeugdelijke argumenten komen wel vaker voor, tracht deze door gerichte vragen bloot te leggen.

Verwacht echter niet dat iemand in de gesprekskring van mening verandert, alleen omdat hij die niet voldoende heeft kunnen verdedigen. Er gaat in de kring soms teveel prestige mee gepaard.

Nood aan variatie?

Discussies of besprekingen kunnen op tal van manieren georganiseerd worden. We maakten voor u alvast een kleine selectie van alternatieve werkvormen. Afwisseling in werkvormen werkt immers motiverend en verfrissend, zowel voor de leerling als voor de leerkracht. De keuze van de werkvorm is uiteraard sterk afhankelijk van de vooropgestelde doelstellingen en de kenmerken van de (klas)groep.

De klassieke discussie

Leerlingen zitten in een kring en discussiëren met elkaar. Speciale aandacht moet naar de gespreksleider gaan. Achteraf of tussendoor moet je ook wel stilstaan bij het verloop van de discussie. Er zijn verschillende soorten discussies, zoals probleemafastende en probleemoplossende.

Discussie met dubbele kring

Deze werkvorm garandeert ten aanzien van leren luisteren en spreken een veel groter leerrendement. Slechts de helft van het aantal leerlingen van de klas voert de discussie in de binnenste kring, de buitenste leerlingkring observeert algemeen of gericht en brengt achteraf verslag uit.

Discussie met lege stoel

In deze discussievorm werken we eveneens met twee kringen. De binnenste kring discussieert, de buitenste observeert. Maar wanneer iemand van de observanten inhoudelijk wil deelnemen aan de discussie mag hij op de lege stoel in de binnenste kring gaan zitten en zijn interventie plaatsen. Daarna kan hij zijn oorspronkelijke positie innemen zodat ook anderen van de lege

stoel gebruik kunnen maken. Een variant bestaat erin om altijd één stoel leeg te houden. Wanneer er dus iemand naar binnen komt en de lege stoel bezet, moet één van de andere discussiepartners verdwijnen.

Stillewanddiscussie

Elke leerling mag een inbreng op het bord komen schrijven. De manier waarop hij dit doet kan ook van belang zijn: de plaats, de grootte, de kleur... Wat op bord verschijnt, kan dienen als aanloop voor een discussie. Een goede werkvorm om beknopt en gebald te discussiëren of om een thema af te tasten. Erg laagdrempelig voor leerlingen die niet graag het woord nemen!

Debat

In een debat staan twee uitgesproken standpunten tegenover elkaar. De deelnemers aan het debat bereiden hun standpunten voor. Het debat wordt in goede banen geleid door een moderator (leerkracht of leerling). Na het debat krijgt het publiek het woord om te reageren op inhoud en debatverloop.

Fichecarrousel

Elke leerling krijgt een steekkaart en moet op de voorkant een mening of reactie neerschrijven. Vervolgens laat je de fiches in carrouselvorm door de klas circuleren, waarbij elke leerling op de achterzijde mag reageren op de eerste reactie. Op een bepaald moment stopt de carrousel en brengt een leerling verslag uit van de kaart die hij op dat moment in zijn bezit heeft.

Chatten

Laat de leerlingen op een blad papier een uitdagende stelling opschrijven. De leerlingen geven het blad door aan iemand anders, die schrijft daar een reactie op en geeft het weer verder door. De leerlingen mogen passende nicknames of icoontjes voor zichzelf gebruiken. Ze reageren zoals op het internet, maar dan op papier. Op een bepaald moment stopt het doorgeven en krijgt elke leerling zijn eigen blad weer terug. De verschillende reacties worden bekeken en besproken in de groep.

Twitteren

Laat leerlingen op een bepaalde situatie of stelling reageren met een tweet: een korte reactie van maximaal 140 karakters dus. Laat deze noteren op een fiche. De fiches met tweets worden verzameld door de leerkracht en hardop voorgelezen. Vervolgens worden de fiches lukraak doorgegeven. Voelt iemand de behoefte om te re-tweeten dan wordt de fiche met de re-tweet aangevuld. Ook hierop kan weer gereageerd worden...

Vier hoeken oefening

Deze oefening begint met een probleem of een vraag waarover de deelnemers hun mening moeten vormen. De mogelijke antwoorden worden voorgesteld in de vier hoeken van het lokaal. De vierde hoek moet altijd open zijn voor eigen voorstellen of eigen ideeën. De groepsleider stelt luidop een vraag aan de groep.

Bijvoorbeeld

Je gaat uit met vrienden. Op het einde van de avond stelt één van je vrienden voor om jou een lift naar huis te geven. Je vriend heeft die avond echter minstens vijf pintjes gedronken. Wat doe je?

Hoek 1: je zegt gewoon neen

Hoek 2: je zegt ok en rijdt mee

Hoek 3: je probeert jouw vriend te overtuigen om de auto te laten staan

Hoek 4: open hoek voor eigen suggesties

Als groepsleider stel je elk van de vier mogelijkheden voor door in de betreffende hoek te gaan staan en het standpunt uit te leggen. Leg het standpunt uit met telkens een goed argument en zorg dat er geen idiote hoek bij is. Het is van belang dat je zelf neutraal blijft ten aanzien van de verschillende opties.

Dan vraag je om in de hoek te gaan staan die overeenkomt met hun eigen mening. Het is toegestaan om van hoek te veranderen als je de argumenten van iemand anders hoort.

De deelnemers hebben vervolgens even tijd om in hun hoek in groepjes van twee of drie van gedachten te wisselen waarom ze deze hoek hebben gekozen. Maak de groepjes niet groter, anders is de neiging te groot om tot één argumentatie te komen.

Als er iemand als enige voor een hoek heeft gekozen, ga dan als groepsleider bij die persoon staan en leid het gesprek van daaruit. Maak duidelijk dat het niet gemakkelijk is om als enige een standpunt te kiezen. Geef in de open hoek de kans aan alle groepsleden die daar staan, hun mening te uiten. Als alle hoeken aan bod zijn gekomen, gaan de deelnemers weer zitten. Als afronding is het niet de bedoeling om één oplossing als beste aan te wijzen, maar duidelijk te maken dat je open moet staan voor verschillende argumenten en meningen.

Stellingenspel

Alle leerlingen krijgen kaartjes om te stemmen (rood en groen of kaartjes met cijfers 1; helemaal oneens, 5; helemaal eens.) Er wordt een uitspraak gedaan. De leerlingen tonen tegelijkertijd het kaartje van hun keuze. De keuzes worden toegelicht en besproken. Dit spel kan ook in kleinere groepjes gespeeld worden met in elke groep een gespreksleider die de stellingen voorleest en telkens laat stemmen, hij leidt ook de besprekingen...

⇒ **We geven alvast een voorzet met een reeks stellingen/uitspraken:**

- Vrienden meenemen als je gedronken hebt, is erger dan alleen in de auto stappen.
- Ik zal nooit meerijden met iemand die te veel gedronken heeft.
- 's Nachts rijden als je gedronken hebt, is veiliger dan overdag.
- Als je uitgaat zijn er veel andere mogelijkheden dan de auto om thuis te geraken.
- Ik vind het moeilijk om vrienden aan te spreken over hun gevaarlijk gedrag.
- Ik zou het erger vinden als een vriend sterft door mijn schuld dan iemand die ik niet ken.

Lesmap FLITS!

- Ik zit liever met zes in één auto dan dat één iemand te voet moet gaan.
- Als een vriend/vriendin in een rolstoel belandt na een verkeersongeval, zal ik hem/haar overal naartoe begeleiden.
- Mannen kunnen beter rijden dan vrouwen.

- Een iPod in mijn oren heeft geen invloed op mijn veiligheid in het verkeer.
- Ik heb als voetganger voorrang, auto's moeten maar extra opletten.
- Ik vind het belangrijk om altijd een gordel te dragen, ook op de achterbank.
- Er rijden heel wat bestuurders rond die de verkeersregels onvoldoende kennen.
- Als dronken fietser ben ik minder gevaarlijk dan iemand die dronken met een brommer rijdt.
- Niemand moet klagen over verkeersboetes, je moet je maar aan de regels houden.
- Sociale media maken alcoholcontroles zinloos.

Jongeren en verkeer: expertise in overvloed

Om het gedrag van leerlingen langdurig te veranderen, is het belangrijk om regelmatig aandacht te besteden aan het thema verkeersveiligheid. Onderstaande links geven inspiratie om hier tijdens verschillende vakken mee aan de slag te gaan. Leerlingen kunnen deze pagina ook zelf gebruiken om onderzoekwerk te doen voor een taak of spreekbeurt.

Over jongeren en verkeer vind je lesmateriaal in overvloed. Talloze organisaties zetten zich in om jongeren bewust te maken van de gevaren van het verkeer en delen hun expertise om de jonge weggebruikers maximaal te sensibiliseren en van hen verantwoordelijke deelnemers aan het verkeer te maken. Leerkrachten, jeugdwerkers en ouders vinden op de websites van deze organisaties informatie, duiding en materiaal bij de vleet.

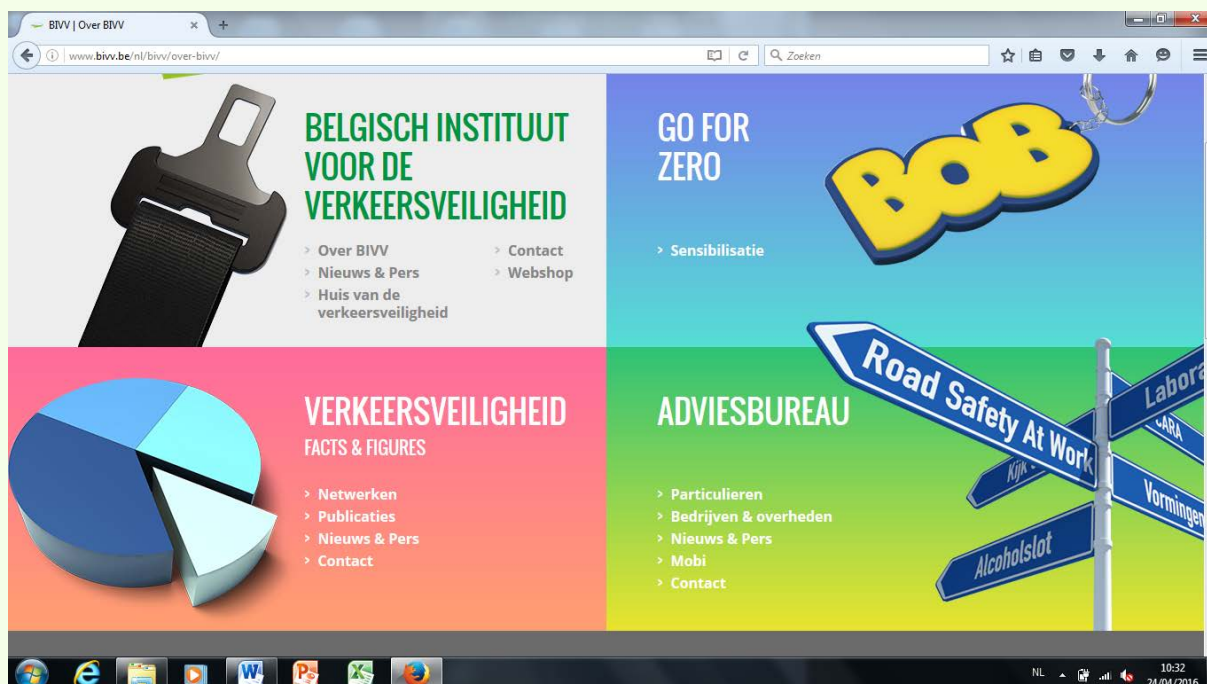
In dit onderdeel willen we ons dan ook beperken tot een overzicht van interessante websites voor het secundair onderwijs. Daarnaast maakten we een selectie van brochures en materialen die online te vinden zijn en nauw aansluiten bij het thema verkeersveiligheid.

Belgisch Instituut Voor de Verkeersveiligheid www.bivv.be

Het Belgisch Instituut Voor de Verkeersveiligheid is een vzw met als doel de verkeersveiligheid te bevorderen. Sinds de oprichting in 1986 werden al heel wat acties op touw gezet om de verkeersveiligheid op een positieve manier te beïnvloeden.

Het BIVV wil als kennis- en dienstencentrum voor verkeersveiligheid een impact hebben op het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers door een relevante rol in de samenleving op te nemen als de referentie op het domein van verkeersveiligheid.

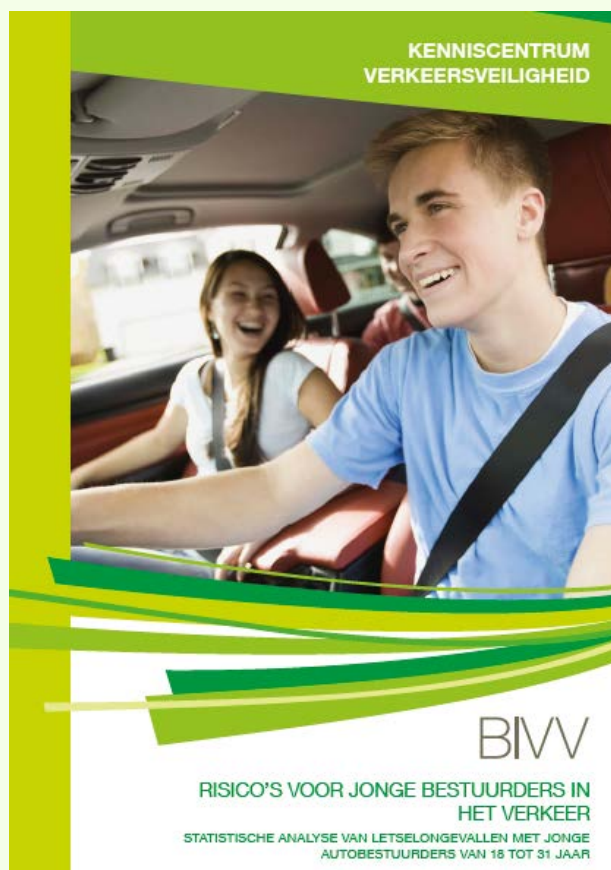
De BOB-campagne, de televisiespots van Kijk uit en Go for Zero zijn ons zeker niet onbekend. Daarnaast vind je op hun website een karrenvracht aan informatie, sensibiliserings- en lesmateriaal voor alle leeftijden, dossiers, nieuws en facts.

The screenshot shows the BIVV website with the following sections:

- Top Left:** "BELGISCH INSTITUUT VOOR DE VERKEERSVEILIGHEID" with a seatbelt image. Navigation links: > Over BIVV, > Nieuws & Pers, > Huis van de verkeersveiligheid, > Contact, > Webshop.
- Top Right:** "GO FOR ZERO" and "BOB" (Big Orange Ball) campaign banner with a keychain. Link: > Sensibilisatie.
- Bottom Left:** "VERKEERSVEILIGHEID FACTS & FIGURES" with a pie chart. Navigation links: > Netwerken, > Publicaties, > Nieuws & Pers, > Contact.
- Bottom Right:** "ADVIESBUREAU" with a road signpost image. Navigation links: > Particulieren, > Bedrijven & overheden, > Nieuws & Pers, > Mobi, > Contact.

<http://www.bivv.be/nl/campagnes/sensibilisatie/>

Vlaamse Stichting Verkeerskunde www.vsv.be

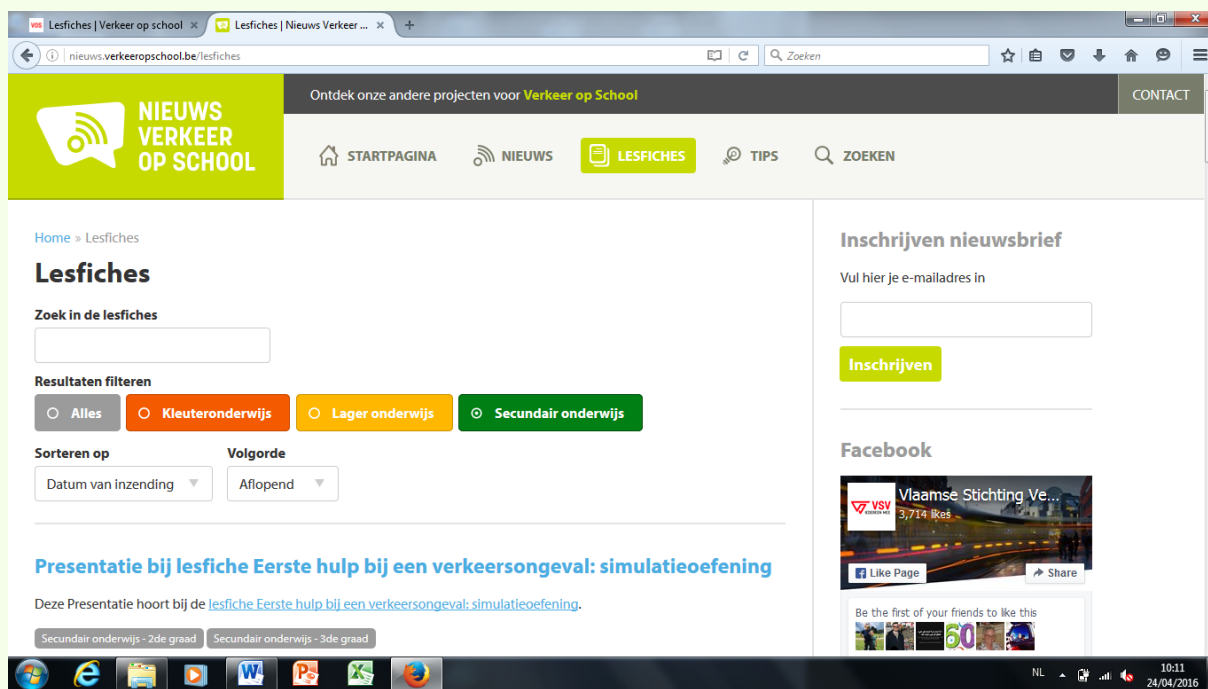
De VSV wil alle Vlamingen, van 0 tot 100, slimmer maken over verkeer en mobiliteit. De VSV is een vormingscentrum over verkeer en mobiliteit dat wil bijdragen aan een duurzame en veilige samenleving door mensen kennis en inzicht bij te brengen in de verkeerskunde. De VSV werd per decreet opgericht door het Vlaams Parlement en voert projecten uit in opdracht van de Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

De kerntaken van de VSV zijn verkeers- en mobiliteitseducatie, vorming en sensibilisering.

Ook voor het secundair onderwijs organiseert het VSV verschillende projecten die u helpen uw leerlingen bewuster te maken over verkeer en mobiliteit. U kent misschien *Rijbewijs op school* dat uw leerlingen voorbereidt op het theorie-examen voor rijbewijs type B, of de *Mobibus*, de mobiele doe-tentoonstelling over verkeer en mobiliteit.

Op de nieuwswebsite *Verkeer op School* van het VSV vind je een rubriek 'lesfiches' voor alle leeftijden. Een goudmijntje...

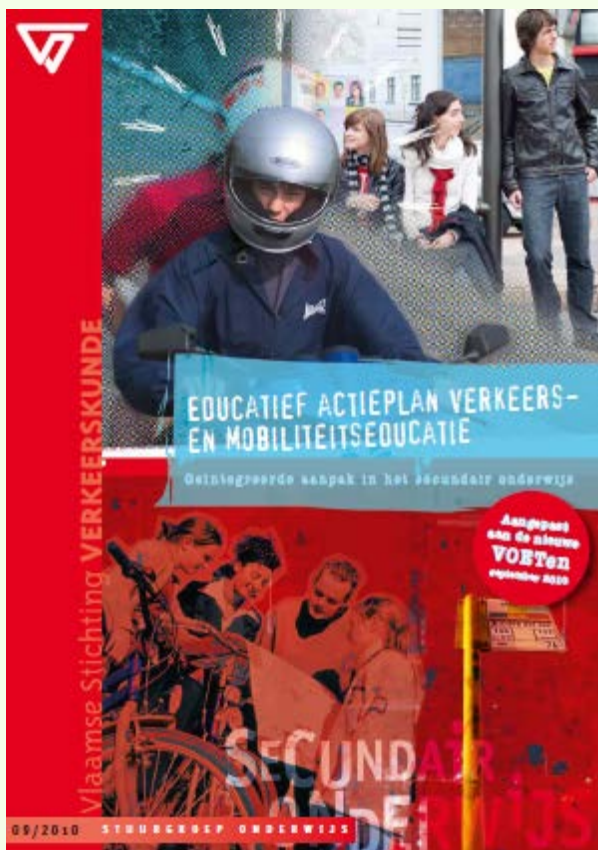

<http://nieuws.verkeerschool.be/lesfiches>

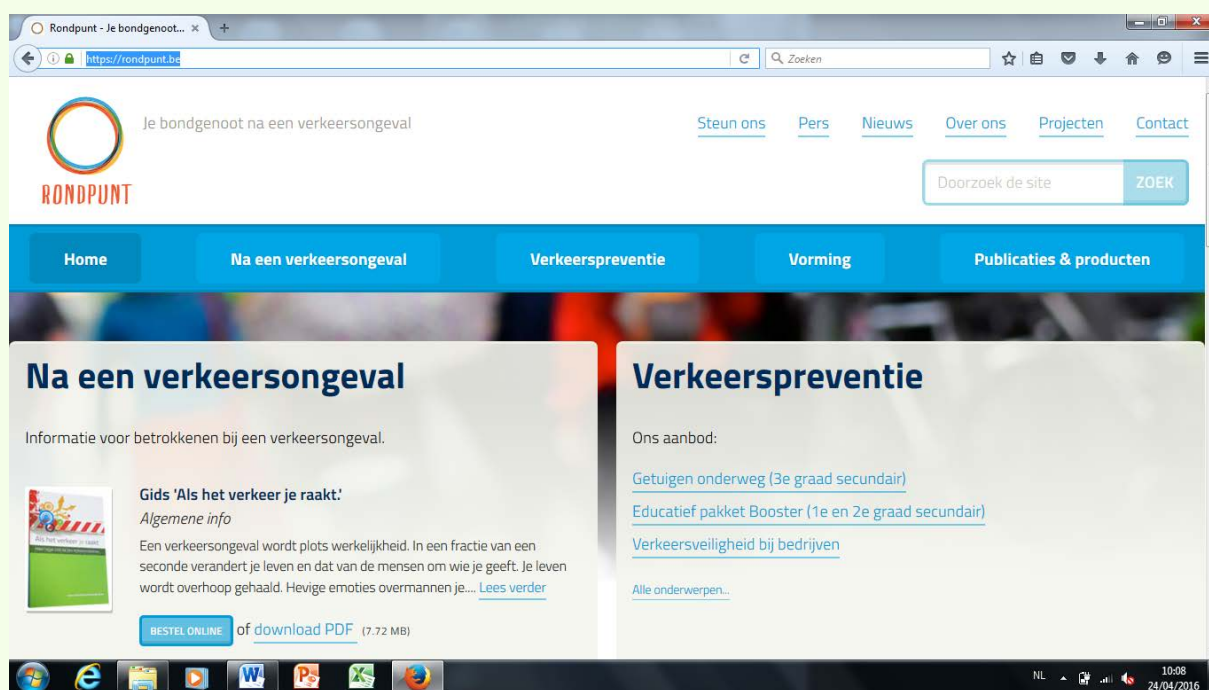
Slimme Mobiele Scholen (SMS)

Slimme Mobiele Scholen biedt secundaire scholen inhoudelijke en financiële ondersteuning om verkeers- en mobiliteitseducatie in alle graden op de agenda te zetten. Met het SMS-project lanceerde Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits op 31 mei 2010 een gloednieuw mobiliteitsproject voor het secundair onderwijs. Op vraag van de minister biedt de Vlaamse Stichting Verkeerskunde secundaire scholen in Vlaanderen de kans om gestructureerd aan verkeers- en mobiliteitseducatie te werken. Zo krijgt het succesproject *Rijbewijs op School* een voortraject gedurende de hele periode dat jongeren in het secundair onderwijs zitten. Om verkeers- en mobiliteitseducatie in alle graden op een gestructureerde manier op de agenda te zetten ontwikkelde de VSV een inspirerende brochure die scholen helpt en stimuleert om op maat van hun doelgroepen een stevig actieplan uit te bouwen.

Deze brochure kan je downloaden op:
<http://webshop.verkeeropschool.be/educatief-actieplan-so>

Rondpunt www.rondpunt.be

<https://rondpunt.be/>

Lesmap FLITS!

Rondpunt ijvert voor een goede opvang van alle verkeersslachtoffers in Vlaanderen. Ze richt zich tot alle direct en indirect betrokkenen bij verkeersongevallen: slachtoffers, veroorzakers, naasten, nabestaanden, hulpverleners, werkgevers ... Vertrekkende vanuit de ernstige gevolgen van een verkeersongeval, sensibiliseert Rondpunt het grote publiek tot veilig gedrag in het verkeer en roept ze op tot solidariteit met verkeersslachtoffers. Kinderen en jongeren krijgen hierbij bijzondere aandacht.

Rondpunt stimuleert verkeersveilig gedrag onder andere met het project *Getuigen onderweg* en brengt hiermee in scholen een preventieve boodschap vanuit verhalen van verkeersslachtoffers. Rondpunt ontwikkelt praktische materialen, zoals educatieve pakketten, werkschriften en flyers.

Getuigen onderweg

Een getuige in je klas

Met Getuigen onderweg komt een verkeersslachtoffer of nabestaande in de klas vertellen over zijn ongeval en de gevolgen. Die gevolgen zijn vaak ingrijpender en langduriger dan een kort krantenartikel doet vermoeden.

Getuigen onderweg toont leerlingen wat de impact is van een verkeersongeval, omdat dit hun keuzes in het verkeer beïnvloedt. Een getuigenis helpt leerlingen om de voordelen op lange termijn te zien van veilig gedrag, ook al is dat gedrag op het moment zelf niet altijd gemakkelijk. Daarnaast leren de leerlingen over leven met een beperking of over rouw.

Het project *Getuigen onderweg* wordt stevig omkaderd met lesmateriaal dat ons ook bruikbaar lijkt om in andere leerroutes i.v.m. verkeerseducatie te integreren. Meer info vind je op onderstaande link.

⇒ *In de bijlagen bij deze lesmap vind je nog meer over dit uniek project.*

Getuigen onderweg: achter...

https://rondpunt.be/verkeerspreventie/getuigen-onderweg-achtergrondinformatie/

Je bondgenoot na een verkeersongeval

Steun ons Pers Nieuws Over ons Projecten Contact

Doorzoek de site ZOEK

Home Na een verkeersongeval Verkeerspreventie Vorming Publicaties & producten

Verkeerspreventie > Getuigen onderweg: achtergrondinformatie

Getuigen onderweg: achtergrondinformatie

Om het gedrag van leerlingen langdurig te veranderen, is het belangrijk om regelmatig aandacht te besteden aan het thema verkeersveiligheid. Onderstaande links geven inspiratie om hier tijdens verschillende vakken mee aan de slag te gaan. Leerlingen kunnen deze pagina ook zelf gebruiken om opzoekwerk te doen voor een taak of spreekbeurt.

Lesmateriaal

10:00 24/04/2016

<https://rondpunt.be/verkeerspreventie/getuigen-onderweg-achtergrondinformatie/>

Artikels bij de vleet...onze selectie

Natuurlijk zijn er nog tal van andere bronnen naast de hierboven beschreven organisaties. Er circuleren massa's relevante artikels en dossiers over het thema jongeren en verkeer. Tijdens onze verkenning van het overweldigende aanbod weerhielden we er een aantal die inhoudelijk nauw aansluiten bij de thema's die in *Flits!* aan bod komen.

- ⇒ We hielden bij de selectie van onderstaande artikels rekening met de mate waarin ze leerlingen kunnen aanspreken. Is er aansluiting met de leefwereld? Met vragen waar leerlingen mee zitten? Met gevoelige onderwerpen die hen beslist zullen aanspreken?
- ⇒ Sommige artikels zijn lichtjes gedateerd qua cijfergegevens of referenties naar bevoegde ministers. Toch werden ze weerhouden omwille van de 'stof tot discussie' die ze in zich dragen.
- ⇒ Gebruik één of meerdere van deze artikels ter oriëntatie of tijdens de verwerking/nabespreking.

Hebben jongeren een zware voet?

door [Robin Michiels](#) gepubliceerd op 04/08/2015

Vooraf jongeren **lappen snelheidsregels aan hun laars. Dat stelt mobiliteitsorganisatie VAB. Ze zouden door hun jonge leeftijd vaak nog te roekeloos zijn in het verkeer. Het gevolg van een onevenwicht in de hersenen, zo blijkt uit psychologisch onderzoek. Toch blijkt uit een steekproef dat heel wat jongeren ook positief staan tegenover controles.**

Hebben jongeren een zware voet? We doen de test en spreken lukraak vier jongeren aan. Als eerste passeert Mathias (21). Hij rijdt nog niet zo lang alleen. "Ik laat me niet opjagen door andere bestuurders. Als nieuweling op de weg, houd ik me aan de verkeersregels. De risico's van te snel rijden zijn duidelijk: je brengt jezelf en anderen in gevaar. Wie echt te snel wil rijden, doet dat beter op privéterrein."

Flitspalen zijn volgens Mathias een goed preventiemiddel. "Niemand betaalt graag een boete. Bestuurders zijn ook meer alert dankzij flitspalen." Freya (20) is het daar niet mee eens: "Flitspalen vind ik overbodig. Na een tijdje kent iedereen de locaties en respecteren de automobilisten alleen bij de flitspalen de snelheid. Tussen verkeerslichten wordt zelden geflitst, dus kun je daar vaak gerust ongestraft te snel rijden. Het zijn dan alleen toevallige of onoplettende chauffeurs die worden beboet."

"Aantal keer geflitst"

Freya geeft toe dat ze al eens te snel rijdt. "Vaak onbewust: er zijn veel wegen waar je sneller kan rijden zonder dat het gevaarlijk wordt", legt ze uit. "Op sommige plaatsen is het inderdaad gevaarlijk om te snel te rijden, maar op andere plaatsen ligt de grens dan weer veel te laag. In een schoolomgeving, waar het altijd zone dertig is, kun je in het weekend gerust sneller rijden."

"Er zijn veel wegen waar je sneller kunt rijden zonder dat het gevaarlijk wordt."

Freya werd al een aantal keer geflitst. "Ik besef het meestal pas als ik het pv (of de bekeuring) in mijn bus vind. Af en toe rijd ik te snel, maar de snelheid staat ook niet altijd even duidelijk aangegeven", haalt ze aan.

Politiecontroles? Prima!

Ook Nasira (21) rijdt wel eens te snel, “maar nooit meer dan tien kilometer boven de toegelaten snelheid”, haast ze zich. “Dat gebeurt vooral op de snelweg, als ik in tijdnood ben. Ik begrijp dat te snel rijden gevaarlijk is en bovendien meer brandstof kost.”

Nasira werd nog nooit geflitst omdat ze een vrij voorzichtige chauffeur is. “Te snel rijden is simpelweg gevaarlijk. Maar sensibiliseren werkt niet bij iedereen. Ik sta zeker positief tegenover snelheidscontroles, maar dan minder op snelwegen en meer op trajecten waar zeventig, vijftig of

dertig geldt. Zeker in straten waar veel kinderen langskomen.”

Freya is het met haar eens: “Ik vind politiecontroles prima, maar ze moeten plaatsvinden op risicolocaties, op wegen waar regelmatig ongevallen gebeuren. Trajectcontroles zijn geschikter om ongevallen te voorkomen, maar ook niet de meest ideale oplossing. Chauffeurs passen alleen op dit traject hun snelheid aan.”

Bewust te snel rijden

“Flitspalen zijn hun doel voorbijgestreefd”, vindt Jasper (24). “Ze vangen meestal bot. Chauffeurs die dagelijks onderweg zijn, weten waar de flitspalen staan en passen hun rijgedrag op die plaats aan. Bovendien kunnen die flitsers een aantal gepersonaliseerde kentekens niet herkennen. Ik geef ook de voorkeur aan trajectcontroles.”

“Flitspalen zijn hun doel voorbijgestreefd”

“Ook ik rijd wel eens te snel”, bekent Jasper, die op z’n achttiende zijn rijbewijs haalde. “Vroeger vaker dan nu. Ik rijd nog wel eens zestig kilometer waar je vijftig mag, of 140 op de autosnelweg. Dat doe ik niet onbewust. In het verleden ben ik regelmatig geflitst, maar inmiddels is het al ruim een jaar geleden dat ik nog een snelheidsboete heb gekregen. “

Jasper beseft dat hoge snelheden leiden tot langere remwegen en ook meer concentratie vergen. “Ik rijd alleen sneller als er weinig verkeer is en de kans op een ongeval miniem is. Bij drukke periodes of wegwerkzaamheden houd ik me aan de snelheid. Als ik een lang traject moet rijden, rijd ik ’s avonds laat iets harder. De verhoogde hoeveelheid adrenaline houdt me wakker en scherp.”

Roekeloos gedrag

Dat het vooral jongeren zijn die bewust de limieten overschrijden, is niet toevallig. “Daar zijn verschillende redenen voor”, verklaart prof. Wim Beyers, hoofddocent ontwikkelingspsychologie aan de UGent. “Het heeft te maken met de ontwikkeling van de hersenen tijdens de adolescentie. Het achterste gebied in je hersenen is verantwoordelijk en actief op momenten van plezier en sensatiezucht. Dat deel is al volop ontwikkeld op het moment dat de puberteit start.”

Het voorste, prefrontale stuk van de hersenen is ons controlesysteem.”Daarmee onderdrukken we impulsen. Dat gedeelte ontwikkelt zich pas op het einde van de adolescentie, van 20 tot 25 jaar. Op die

manier ontstaat er bij heel wat jongeren een onevenwicht in de hersenen, waarbij impulsen de overhand nemen terwijl de ratio achterblijft. Dat komt tot uiting in roekeloos gedrag als te snel rijden.”

Peer pressure

Je kunt je afvragen: waarom heeft de natuur daar dan voor gezorgd? “Daar is al heel wat onderzoek naar verricht”, antwoordt Beyers. “Op een bepaalde leeftijd hebben wij onze hersenen nodig om een stap naar de buitenwereld te kunnen zetten en daar is het *out of the box*-denken vaak noodzakelijk. Als je dan hersenen hebt die te rationeel bezig zijn, lukt dat niet.”

“Jongeren willen niet onderdoen voor hun leeftijdsgenoten”

Maar er zijn nog factoren die een invloed kunnen hebben op het rijgedrag van jongeren. “Onderzoek heeft aangetoond dat dat onevenwicht in de hersenen ertoe leidt dat jonge automobilisten vaker dan volwassenen een rood licht negeren. En, opvallend: dat effect werd nog versterkt wanneer een leeftijdsgenoot in de buurt was. Dat fenomeen treedt alleen op bij jongeren, niet bij volwassenen. Ze hebben onbewust het gevoel niet onder te willen doen.”

Om snelheidsduivels tegen te gaan, pleit Mathias alsnog voor meer flitspalen en -controles. “Hoe minder zones er zijn waar de politie de snelheid niet controleert, hoe beter. Ik vraag me vaak af andere chauffeurs hun rijbewijs wel waard zijn. Er zijn toekomstplannen voor wagens die zich voortbewegen zonder bestuurders. Misschien verlaagt dat het aantal ongelukken”, besluit hij.

© 2015 – C.H.I.P.S. StampMedia – Robin Michiels

<http://www.stampmedia.be/2015/08/hebben-jongeren-een-zware-voet/>

© thinkstock

5 slechte gewoontes in het verkeer die we van onze ouders leren

19 februari 2014

Belgische rijinstructeurs trekken aan de alarmbel over het gedrag van beginnende chauffeurs. Steeds vaker hebben ze al slechte gewoontes, vooral omdat ze het voorbeeld van hun ouders volgen. Roken of sms'en achter het stuur, vloeken, geen gordel aandoen, enzovoort: het wordt hen als het ware met de paplepel ingegeven.

Maar liefst 65 procent van de rijinstructeurs is van mening dat de slechte rijgewoontes van ouders een negatieve invloed hebben op het rijgedrag van kinderen, zo blijkt uit onderzoek van [Goodyear](#) en [Federdrive](#) dat werd uitgevoerd in 15 verschillende landen.

Natuurlijk is dat niet de enige oorzaak, aldus de instructeurs. Zo zijn jongeren zich volgens hen niet bewust van de mogelijke gevolgen van een ongeluk (57 procent), is er te veel druk van leeftijdsgenoten (44 procent) en hebben ze het gevoel onsterfelijk te zijn (43 procent).

Toch leggen de ondervraagde Belgische instructeurs ook heel wat schuld bij de ouders: volgens 44 procent is er een directe link tussen hun gedrag en dat van hun kinderen. Logisch, want hoe we ons moeten gedragen in het verkeer wordt al op zeer jonge leeftijd aangeleerd. Ouders spelen daarin een ontzettend belangrijke rol en blijven ook daarna een voorbeeld.

Dit zijn de overtredingen die jongeren het vaakst overnemen.

1. Gsm gebruiken achter het stuur

Dat het verboden is om je gsm te gebruiken achter het stuur is niet onlogisch: volgens internationaal onderzoek is het risico op een ongeluk twee tot negen keer groter. 93 procent van de rijinstructeurs beschouwt de smartphone zelfs als het grootste gevaar voor jongeren. Toch zien we dat ook veel ouders het blijven doen.

Ook vrienden hebben hier overigens een grote invloed. Jongeren zien hun vrienden nog veel te vaak bellen (52 procent) en sms'en (44 procent) achter het stuur.

2. Rijden zonder gordel

17 procent van de jongeren draagt niet altijd een gordel als bestuurder, 21 procent

doet het niet altijd als passagier. Ook dat is een slechte gewoonte die ze van hun ouders aanleren. Zelfs 63-plussers dragen niet altijd hun gordel: 8 procent doet het niet als bestuurder, 10 procent niet als passagier.

Met een gordel hebben de voorste inzittenden nochtans 40 à 50 procent minder kans om om te komen of ernstig gewond te raken bij een ongeval.

3. Te snel rijden

Twee op de drie Belgen rijdt nog steeds te snel in de bebouwde kom. Een slecht voorbeeld dat ook jongeren overnemen: zowel jonge mannen (63 procent) als jonge vrouwen (53 procent) geven toe dat ze wel eens te snel rijden. Bovendien zitten ze - net als hun ouders - niet verlegen om een risico te nemen. Wat extra gas geven bij het naderen van een oranje verkeerslicht? 68 procent van de jonge vrouwen doet het.

4. Bumperkleven

“De grootste ergernis in het verkeer”, zo noemt BIVV het bumperkleven. Volgens het Agentschap Wegen en Verkeer is het bovendien de derde meest voorkomende oorzaak van ongevallen op Vlaamse autosnelwegen. En toch zie je het dagelijks gebeuren op de autosnelweg. Niet verwonderlijk dat 35 procent van de jonge mannen en 29 procent van de jonge vrouwen dat gedrag overnemen.

5. Alcohol

“Als ik je betrap op dronken rijden, dan lever je de autosleutels in!” wordt vaak als waarschuwing gebruikt door de ouders. Terecht, maar bij alcoholcontroles komt de waarheid naar boven: 40- tot 54-jarigen testen het vaakst positief bij alcoholcontroles. Is het dan verwonderlijk dat ook jongeren met een glaasje te veel achter het stuur kruipen?

Dit kunnen ouders doen om hun kinderen veiliger te leren rijden:

- In de eerste plaats is het belangrijk dat ouders zelf een beter voorbeeld geven. Altijd de gordel aandoen, niet drinken, enzovoort: ook goed gedrag wordt nagebootst door de kinderen.
- Als de kinderen met een rijkschool leren rijden is het voor ouders een goed idee om eens een les bij te wonen en de vooruitgang van hun kinderen in de gaten te houden. Aarzel ook niet om te wijzen op veiligheidspunten als jullie daarna samen in de auto zitten.
- Als ouders zelf hun kinderen leren rijden moeten ze natuurlijk veel oefenen, maar moet er ook voldoende aandacht gaan naar de veiligheid in het verkeer. Vind je jezelf niet geschikt? Doe het dan niet.

© Thinkstock

Zijn jonge chauffeurs echt gevaarlijker?

30 januari 2014

Jongeren hebben het nog altijd moeilijk om een autoverzekering te vinden die ze kunnen betalen. Dat blijkt uit een undercoverreportage van het VRT-magazine *Volt*. Maar is dat wel terecht? Zijn jongeren echt de gevaarlijkste chauffeurs op de baan en zijn er geen andere manieren om jonge bestuurders veilig met de weg te laten kennismaken?

De feiten in *Volt* zijn vrij deprimerend. Een 20-jarige vrouw ging undercover bij tien autoverzekeraars op bezoek. In de meeste gevallen werden haar gigantische premies voorgeschoteld die variëren van 1.114 euro tot 2.200 euro. Bij drie verzekeraars werd ze zelfs flagrant geweigerd, iets wat helemaal niet wettelijk is. Nog erger is het feit dat *Volt* hiermee niet eens een nieuw probleem aan het licht bracht: zes jaar geleden deden ze een gelijkaardig onderzoek en de conclusie anno 2014 luidt: er is nog helemaal niks veranderd.

Kloppen de statistieken wel?

Waarom betalen jongeren meer voor een autoverzekering? Het antwoord is simpel: ze vormen een hoger risico op ongevallen. Die redenering speelt jonge chauffeurs overal ter wereld parten. Maar die statistieken worden misschien toch iets te gemakkelijk als verklaring gebruikt en ze straffen ook chauffeurs die wel veilig proberen te rijden. Vorig jaar plaatste The Guardian grote vraagtekens bij een tekst waarmee de Britse regering het idee steunde om de minimumleeftijd voor een (voorlopig) rijbewijs op te krikken. Zowel in Groot-Brittannië als in de rest van de wereld zouden jongeren vaker betrokken zijn bij ongevallen.

The Guardian merkte terecht op dat de regering als argument een tekst uit 1972 gebruikte. Toen waren deze auto's nog hypermodern:

© Getty Images

Uit cijfers van het Britse ministerie voor Verkeer blijkt echter dat er meer 70-plussers bij ongevallen betrokken zijn dan jongeren tussen 17 en 19 jaar. Maar natuurlijk moeten we ook kijken naar het aantal jongeren dat een rijbewijs heeft om vast te stellen of ze procentueel vaker bij ongevallen betrokken zijn. Ook dat is echter snel bij de haren getrokken, want we kunnen niet altijd weten hoeveel bejaarden met een rijbewijs nog effectief achter het stuur kruipen.

België scoort niet goed op het vlak van verkeersongevallen. Wanneer we naar het aantal fatale ongelukken per miljoen inwoners kijken, dan blijkt uit statistieken van 2012 dat België vrij laag op de ladder staat. Al onze buurlanden scoren een stuk beter.

Groter risico

Het is gemakkelijk om de schuld hiervoor op jonge automobilisten te steken. Natuurlijk zijn er een aantal factoren die jongeren een groter risico maken:

1. Jongeren hebben nog geen ervaring en maken daardoor sneller fouten.

Maar hoe kunnen jongeren ervaring opdoen als ze geen verzekering kunnen betalen waarmee ze achter het stuur mogen kruipen? Een eenvoudige oplossing lijkt de prijs van die verzekering te verbinden aan de opleiding. Volgens een Amerikaanse studie zou het risico al aanzienlijk dalen wanneer jonge chauffeurs eerst 110 uur onder begeleiding gereden hebben.

2. Jongeren zijn sneller afgeleid.

Het gebrek aan ervaring speelt niet in het voordeel van jonge chauffeurs wanneer ze in een gevaarlijke situatie terechtkomen. Ze slagen er vaker niet in om lastige omstandigheden goed in te schatten. Dat heeft mogelijk een biologische verklaring: een deel van de hersenen dat onder andere verantwoordelijk is voor

onze instincten en emoties, is pas bij een persoon halverwege de jaren 20 volledig ontwikkeld. Een hogere premie voor chauffeurs van 18 jaar valt dus te verklaren, maar Volt ontdekte dat ook 25-jarigen met zeven jaar rijervaring nog altijd te veel betalen.

3. Jongeren rijden meer, zijn vaker 's nachts op de baan en ze vervoeren vaker passagiers (wat het risico op dodelijke slachtoffers verhoogt).

Een eventuele oplossing zou bijvoorbeeld kunnen zijn om jonge chauffeurs de eerste zes maanden na het behalen van het rijbewijs te verbieden om na middernacht te rijden. Al zal die maatregel niet populair zijn.

Tips voor jonge chauffeurs

Maar wellicht zullen eerst de statistieken moeten veranderen. Enkele nuttige tips voor onze jongste automobilisten:

- ⇒ **Hou voldoende afstand tot je voorligger. Op die manier zal je minder vaak verrast worden wanneer de wagen voor je plots moet remmen**
- ⇒ **Laat je niet afleiden: leg je gsm ver genoeg uit de buurt.**
- ⇒ **Kijk altijd goed in je spiegels voor je van rijstrook verandert. En blijf rechts rijden wanneer dat mogelijk is.**
- ⇒ **Hou je aan de snelheidslimiet, dat is logisch en het bespaart je boetes. Maar rij ook niet extreem traag, want ook zo kan je ongevallen veroorzaken.**
- ⇒ **En wees altijd een BOB achter het stuur: rijden gaat nooit samen met drinken.**

<http://newsmonkey.be/article/2916>

<http://newsmonkey.be/article/4592>

Daarom wordt het behalen van je rijbewijs moeilijker

3 januari 2014

Vanaf juli wordt het een pak moeilijker om je rijbewijs te halen en zal de opleiding ook langer duren. Dat blijkt uit aanbevelingen die specialisten op vraag van Vlaams minister van Mobiliteit Hilde Crevits (CD&V) deden, aangezien de deelstaten dan bevoegd worden voor de rijopleiding. Veel jongeren zullen daar niet blij mee zijn, maar uit cijfers blijkt dat het wel helpt om het aantal verkeersdoden terug te dringen.

Voorlopig heb je in België twee opties na het afleggen van je theoretisch examen. Na het volgen van 20 uur praktijklessen in een rijsschool krijg je 'een voorlopig rijbewijs 18 maanden', waarna je zonder begeleiding mag rijden. Met 'een voorlopig rijbewijs 36 maanden' hoef je geen praktijklessen te volgen, maar rij je verplicht met een begeleider (die al minstens 8 jaar zijn rijbewijs heeft). In beide gevallen kan je na minimum 3 maanden het praktijkexamen afleggen.

Veranderingen

Vanaf februari zal staatssecretaris voor Mobiliteit Melchior Wathelet (cdH), die voorlopig nog bevoegd is voor de rijopleiding, al enkele veranderingen doorvoeren. Zo zullen kandidaat-bestuurders na twee mislukte theorie-examens verplicht lessen moeten volgen en komen er ook vaste begeleiders op het rijbewijs te staan.

In juli gaat het dan nog een stap verder, als de Vlaamse Regering tenminste de [aanbevelingen](#) goedkeurt die minister Crevits verzamelde. Het idee achter die veranderingen is dat wie wil leren rijden verschillende fases moet doorlopen. Daarom zouden er bijvoorbeeld drie praktijkexamens afgelegd moeten worden: een eerste om te mogen oefenen, een tweede om een rijbewijs met strenge beperkingen te krijgen en een derde voor een zonder beperkingen. Ook zullen begeleiders van een kandidaat-bestuurder introductielessen moeten volgen, terwijl rijsschoolleesgevers meer opleidingen krijgen.

Verkeersdoden

Overdreven is dat niet, zeker als je weet dat er in België nog steeds 8,1 verkeersdoden vallen per 100.000 inwoners. Het wereldwijde gemiddelde ligt volgens een rapport van het WHO wel nog een stuk hoger (18 verkeersdoden per 100.000 mensen), maar in veel landen ligt het aantal ook lager. Een overzichtje van een aantal Europese landen.

Verenigd Koninkrijk: 2,75 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In het Verenigd Koninkrijk heb je twee theoriegedeeltes: een reeks multiple choice vragen zoals bij ons én een test waarbij je risico's moet inschatten. Ook het praktisch examen bestaat uit twee delen: een deel van 40 minuten op de weg en een manoeuvregedeelte naast de weg. In het Verenigd Koninkrijk werkt men ook met een puntensysteem: als je 12 strafpunten krijgt in drie jaar, kan je rijbewijs ingetrokken worden. Bij beginnende bestuurders gebeurt dat al na 6 strafpunten op twee jaar.

Nederland: 3,9 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Nederland wordt er al sinds 2002 gewerkt met een beginnersrijbewijs of puntenrijbewijs, waarmee je de eerste vijf jaar rijdt. Zo'n rijbewijs bevat drie punten, die je kunt kwijtraken als je een bepaalde overtreding begaat. Als je de drie punten kwijtraakt, wordt het rijbewijs automatisch ingetrokken. Na vijf jaar wordt het voorlopig rijbewijs wel automatisch omgezet in een definitief rijbewijs, zonder bijkomend examen.

Zwitserland: 4,3 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Zwitserland moet je voor het theoretisch examen eerst 10 uur eerste hulp volgen, inclusief examen. Daarna volgt een theoretisch en - na het oefenen met een begeleider - een praktisch examen, waarna je een voorlopig rijbewijs voor drie jaar krijgt. In die periode mag je alleen rijden, maar moet je wel nog twee opleidingsdagen volgen. Als je rijbewijs in die periode ingetrokken wordt, wordt de proeftijd verlengd. Als het een tweede keer gebeurt, moet je weer van vooraf aan beginnen.

Finland: 5,1 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Finland duurt het minimum twee jaar alvorens je een volledig rijbewijs zonder beperkingen kan behalen. Om een voorlopig rijbewijs te behalen, moet je eerst 19 theorielessen en 18 uur praktijklessen volgen. Daarbij krijg je niet alleen de basis, maar leer je ook defensief rijden en krijg je onder andere een slipcursus. Ook moet je jezelf op verschillende momenten bewijzen: bij normaal weer, 's nachts, in de regen, in de sneeuw, enzovoort.

Frankrijk: 6,4 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Frankrijk zijn er drie verplichte tests: de eerste met de instructeur en begeleider (minstens twee uur), de tweede na 6 of 8 maanden begeleid rijden en ongeveer 1.000 kilometer en de derde nadat de leerling minstens 3.000 kilometer heeft afgelegd. Daarna moet hij of zij zich nog bewijzen op een examen, met onder andere een parcours van 20 minuten in het verkeer.

Maar uiteraard speelt daarbij niet alleen de rijopleiding een rol, maar ook bijvoorbeeld de toegelaten snelheid, de alcoholtolerantie, enzovoort. In de volgende niet-Europese landen is er bijvoorbeeld ook een strenge rijopleiding, maar is dat niet te zien aan de sterftcijfers in het verkeer.

Brazilië: 22,5 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Brazilië moet je een psychologisch examen afleggen voor je kan slagen. Daarnaast moet je 45 uur theorielessen volgen, waarbij je leert over de verkeerswet, defensief rijden en eerste hulp. Daarna volgen 20 uur praktijklessen. Het eerste rijbewijs is een jaar geldig en kan ingetrokken worden bij ernstige overtredingen. Daarna wordt gewerkt met een puntensysteem, waarbij je rijbewijs tussen 1 en 24 maanden opgeschort kan worden.

Colombia: 15,6 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Colombia kan je al op 16-jarige leeftijd beginnen aan je rijbewijs, maar de weg is veel langer. Eerst komen er allerlei theoretische examens, waarna je een leerling-rijbewijs krijgt. Daarna kunnen je rijlessen beginnen. Na 40 uur training mag je een vaardigheidstest op de weg doen, waarna je een voorlopig rijbewijs krijgt. Vanaf 17 jaar, of na 6 maanden, kan je een aanvraag indienen voor een rijbewijs met beperkingen. Pas vanaf 21 jaar kan je een volledig rijbewijs bekomen, maar daarvoor moet je nog praktische tests afleggen. Ingewikkeld? Absoluut.

© Shutterstock

En toch zijn er ook landen waar de rijopleiding een pak makkelijker - of zelfs onbestaand - is en waar er minder verkeersdoden vallen dan in Brazilië en Colombia.

Mexico: 14.7 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Mexico krijg je in de meeste staten gewoon een rijbewijs, tegen betaling van zo'n 35 euro. In andere staten moet je enkel een theoretisch examen afleggen. Alleen de jongste bestuurders, tussen 15 en 17 jaar, moeten een praktisch examen afleggen.

Turkije: 12 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In Turkije duurt het praktisch examen slechts een kwartier. Naar verluidt is het vaak zelfs zo dat je maar 100 meter moet rijden op een rechte weg voordat de begeleider je feliciteert. De overheid wil daar wel verandering in brengen, met een examen van een half uur en 12 uur praktijklessen in plaats van de huidige 10 uur.

Verenigde Staten: 11,4 verkeersdoden per 100.000 inwoners

In de Verenigde Staten worden de rijbewijzen uitgegeven door de staten, die sterk variëren in strengheid. In de ene staat kunnen 14- en 15-jarigen al een voorlopig rijbewijs krijgen, terwijl de minimumleeftijd in andere staten 18 jaar is. Sommige examens bestaan uit niet meer dan een paar opdrachten op een parkeerterrein.

***Conclusie:** een strengere rijopleiding is erg belangrijk en kan bijdragen tot een lager sterftcijfer in het verkeer, maar is niet de enige maatregel die getroffen moet worden. Zoveel is duidelijk.*

<http://newsmonkey.be/article/63>

Alcoholgrens van 0,2 promille: mag je dan nog wel iets drinken?

21 januari 2014

Er is een wetsvoorstel om de alcoholgrens te verlagen van 0,5 promille naar 0,2 promille. Mag je dan nog wel 'iets' drinken voor je achter het stuur kruipt? De vraag stellen is ze beantwoorden... maar gemakkelijk is anders.

Het alcoholpercentage in je bloed is van veel factoren afhankelijk. Van hoe veel, hoe snel en wat je drinkt, uiteraard, maar ook van je geslacht, hoe vaak je drinkt, hoeveel en wat je gegeten hebt en hoe lang dat is geleden.

Op de Nederlandse gezondheidssite Mens en Gezondheid wordt de formule gedetailleerd uitgelegd: aantal glazen maal alcoholgehalte per eenheid, verminderd met de afbraakfactor en de tijd waarin het is geconsumeerd (min een half uur) gedeeld door het lichaamsgewicht maal de geslachtsfactor. Een hele mond vol, maar dat wordt duidelijker in concrete cijfers.

We definiëren **twee testpersonen**: een man van 79 kilo en een vrouw van 67 kilo, net zoals de gemiddelde Belg en Belgische. **Hoeveel alcohol hebben zij in het bloed een half uur na het drinken van:**

	<p>1 pintje</p> <p>Man: 0,02 promille</p> <p>Vrouw: 0,12 promille</p>
	<p>1 gin & tonic</p> <p>Man: 0,08 promille</p> <p>Vrouw: 0,20 promille</p>
	<p>1 glas witte wijn</p> <p>Man: 0,05 promille</p> <p>Vrouw: 0,16 promille</p>
	<p>1 mojito</p> <p>Man: 0,07 promille</p> <p>Vrouw: 0,18 promille</p>
	<p>1 whisky-cola</p> <p>Man: 0,06 promille</p> <p>Vrouw: 0,17 promille</p>

OPGELET

Het is verleidelijk te denken dat je bovenstaande cijfers gewoon maar te vermenigvuldigen hebt als je er meer van drinkt **maar dat klopt niet**. Je moet namelijk ook rekening houden met de afbraaksnelheid van alcohol, wat verschilt naar geslacht en gewicht en met het tijdsverloop. Meestal wordt er ook sneller gedronken dan alcohol wordt afgebroken (gemiddeld 1 tot 1,5 uur voor 1 pint).

Het bewijs:

Een man die twee pintjes drinkt op een half uur tijd heeft 0,2 promille in het bloed, net de grens. Bij een vrouw is dat 0,4 promille. Daarmee kan je nu nog wel rijden, maar niet meer als het voorstel wordt goedgekeurd.

Noot: Bij dit soort berekeningen wordt alcoholgehalte vaak constant gehouden (10 mg of 12,5 ml) omdat een verschillende hoeveelheid alcohol wordt geserveerd (25 of 33 cl voor bier, 10-15 cl voor wijn, een druppelglasje voor een jenever). Die 'portie' geldt als 'een eenheid'. Wij hebben ervoor gekozen het gemiddelde alcoholgehalte per drank te bekijken en die aan te passen aan de portie, zo krijg je een iets fijnere (maar geen exacte) berekening.

Te ingewikkeld? Onthoud dan deze drie regels:

- 1. Na 1 glas mag je meestal wel rijden.*
- 2. Na 1 tot 1,5 uur PER GLAS is de alcohol uit je lichaam verdwenen.*
- 3. Om altijd veilig te rijden drink je dus best niet meer dan 1 alcoholische eenheid per anderhalf uur.*

Of bereken het ruwweg via [de alcoholcalculator](#) die vind je op <http://www.alcoholhulp.be/alcoholcalculator>

Elke eenheid alcohol heeft sowieso effect op je rijstijl, ook al zit je onder de wettelijke limiet. Wie geen risico wil nemen, zit best nuchter achter het stuur. Of neem een geheelonthoudende vriend mee. Die de dag erna perfect weet welke stommiteiten je hebt uitgekraamd...Schol!

<http://newsmonkey.be/article/2073>

Hulplijnen aanreiken

Het is zinvol om even stil te staan bij organisaties waar jongeren informatie of hulp kunnen vinden. Hieronder vind je een overzicht van relevante websites.

Lessuggestie: laat je leerlingen enkele websites verkennen. Eventueel kan je de organisaties verdelen over verschillende groepjes. In en hen de opdracht geven om deze aan hun medeleerlingen voor te stellen. Wie zijn ze? Wat doen ze? Actieterreinen? Voorbeelden? Campagnes?

Preventie en verkeersveiligheid:

- www.bivv.be: Belgisch Instituut Voor de Verkeersveiligheid
- www.goforzero.be: campagnesite van het BIVV voor meer verkeersveiligheid
- www.verkeerskunde.be: Vlaamse Stichting Verkeerskunde
- www.slimmemobielescholen.be: educatief materiaal over verkeer en mobiliteit
- www.mobielvlaanderen.be: Mobiliteitswebsite Vlaamse overheid
- www.mobiel21.be: duurzame en veilige mobiliteit
- www.voetgangersbeweging.be
- www.steunpuntstraten.be: kenniscentrum over publieke ruimte
- www.komopstraat.be: voor meer verkeersleefbaarheid en betere mobiliteit
- www.octopus.be: voor een veilige schoolomgeving
- www.fietsersbond.be
- www.verkeervpi.be: Verkeerspedagogisch Instituut
- www.johanna.be: vzw die ijvert voor betere scheiding van zwakke en sterke weggebruikers
- www.komimo.be: Koepel Milieu en Mobiliteit vzw
- www.verenigingen-voor-verkeersveiligheid.be: Verenigingen voor Verkeersveiligheid
- www.wimgeysen.be: theatermaker die verschillende stukken schreef over verkeersveiligheid

Politie en justitie:

- www.juridat.be: voor gerechtelijke adressen
- www.advocaat.be: orde van Vlaamse Balies
- www.kgso-ceja.be: Belgische kamer van deskundigen
- www.notaris.be: site van de Nederlandstalige notarissen

Verzekering, uitkeringen en vergoedingen:

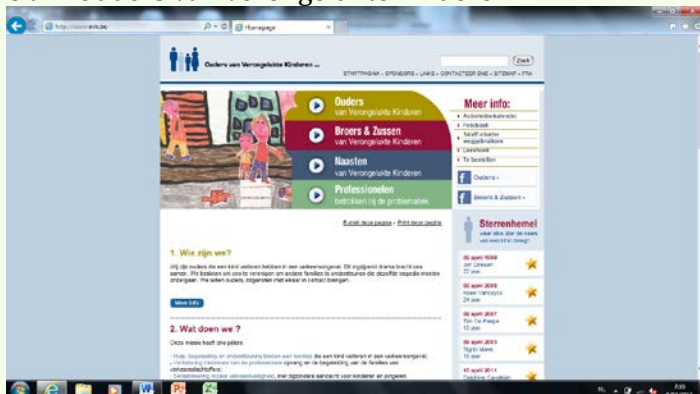
- www.assuralia.be: beroepsvereniging voor verzekeringsondernemingen
- www.fvf.be: federatie voor verzekerings- en financiële tussenpersonen
- www.fcga-gmwf.be: gemeenschappelijk motorwaarborgfonds

Klachten:

- www.comitep.be: vast comité van toezicht politiediensten
- www.hrj.be: hoge raad voor de justitie
- www.ombudsman.be: ombudsman van de verzekeringen
- www.rvdj.be: raad voor de journalistiek
- www.ombudsman.as: de Ombudsman van de verzekeringen onderzoekt de klachten en bemiddelt om een minnelijke regeling te vergemakkelijken.

Voor nabestaanden van verkeersslachtoffers:

OVK: Ouders van verongelukte kinderen

<http://www.ovk.be/>

<http://save.ovk.be/>: alle SAVE-acties van OVK

<https://www.facebook.com/groups/66743206756/>: Facebook voor ouders

<https://www.facebook.com/groups/248230048565039/>: Facebook voor brussen

Herdenkingsites: Herdenkingsites die ouders voor hun zoon of dochter maakten, kunnen [hier](#) teruggevonden worden.

Lotgenotencontact:

www.zelfhulp.be: informatie over lotgenotencontact en lotgenotenwerkingen

www.ovok.be: lotgenotenvereniging voor ouders van een overleden kind

www.missingyou.be: organiseren lotgenotencontact voor rouwende kinderen, jongeren en jongvolwassenen

www.wclvlaanderen.be: organiseren een candle lighting op de nationale herdenkingsdag voor overleden kinderen

www.over-hoop.be: voor gezinnen met een gewond kind ten gevolge van een verkeersongeval

www.vook.nl: lotgenotenvereniging voor ouders van een overleden kind (NL)

www.achterderegenboog.nl: voor kinderen en jongeren die een gezinslid verloren (NL)

Praktische en emotionele hulp:

www.watnaeenverkeersongeval.be: bundelt alle informatie over de gevolgen van een verkeersongeval

www.tele-onthaal.be: telefonische en online hulpdienst

www.caw.be: voor een centrum algemeen welzijnswerk en dienst slachtofferhulp in je buurt

www.fdg.be: voor een centrum gestelijke gezondheidszorg in je buurt

http://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/justitieuhuizen: slachtofferonthaal biedt ondersteuning tijdens de juridische procedure

www.sugnome.be: bemiddeling en herstelrecht

www.rondpunt.be: vzw die ijvert voor de goede opvang van verkeersslachtoffers

www.keepUPthespirit.be: een nieuwe website van UP KU Leuven: 'Weg van mij?' Wegen gaan met rouw en verdriet

Kinderen en jongeren:

www.missingyou.be: organiseren lotgenotencontact voor rouwende kinderen, jongeren en jongvolwassenen

www.achterderegenboog.org/kinderen: site over rouw voor kinderen en jongeren

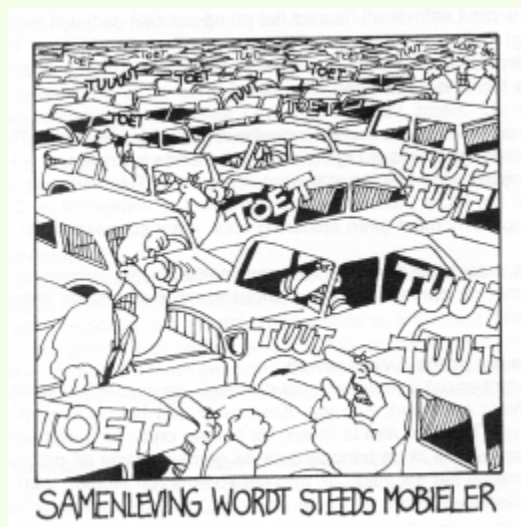
www.zebrawereld.be: online wereld over verkeersongevallen en hun gevolgen

www.breakbaar.be: online platform voor vrienden van jonge verkeersslachtoffers

www.kjt.org: kinder- en jongerentelefoon

www.jac.be: advies en hulp aan jongeren tussen 12 en 25

www.jongerevragen.be: een antwoord op alle jongerenvragen

Lessuggesties voor een geslaagd theaterbezoek

De voorbereiding

Een analyse van een toneelstuk kan op verschillende manieren. Men hoeft dit niet steeds te formaliseren in een welomlijnde schriftelijke taak waardoor het theaterbezoek vaak uitmondt in een anticlimax: de zoveelste schoolopdracht... Vaak bereikt men meer betrokkenheid en motivatie door een aantal aspecten mondeling te bespreken, in kleinere groepjes of klassikaal.

⇒ Bekijk samen met de leerlingen de flyer die bij deze productie hoort.

Flyer Flits!

FLITS!

*na 800 voorstellingen
200000 toeschouwers
en diverse vertalingen
nu in een hernieuwde versie*

inkom: 5 euro
reservatie verplicht:
boeking@wimgeysen.be / 0486/43.27.74

avant-première: 5 mei 2014, GC Kadans, Achter d'Hoven, Wuustwezel, 20u30
première: 6 mei 2014, Theater Cartouche, Strijdersstraat 67, Edegem, 20u30
extra voorstellingen: 7 mei 2014, Theater Cartouche, 14u30 en 20u30

- Welke informatie vind je terug op de flyer over deze productie?
- Wat is de bedoeling van deze flyer?
- Welke informatie vind je niet terug en zou je wel willen hebben?
- Wat verwacht je van deze voorstelling?
- Spreekt dit theaterstuk je aan?
- Zou je uit eigen beweging naar dit stuk gaan kijken? Waarom wel/niet?

⇒ Bezoek de website <http://www.wimgeysen.be/> en laat leerlingen even vrij verkennen.

- Spreekt de website je aan? Is ze duidelijk? Overzichtelijk? Gebruiksvriendelijk?
- Wat vertelt de website over Wim Geysen?
- Welke informatie krijg je over Wim Geysen Producties?
- Welke informatie krijg je over het aanbod van WGP?
- Welke informatie vind je terug over Flits!?
- Zijn er bepaalde andere theaterproducties die je wel zou willen zien?
- Hoe bestel je tickets? Wat is de kostprijs?

⇒ Laat leerlingen zelf interviewvragen bedenken. (Dit kan ook na het theaterbezoek.)

Vraag leerlingen naar hun mening over verkeers(on)veiligheid, jongeren en verkeer, verkeerseducatie... Laat de leerlingen hun standpunt beknopt opschrijven en bijhouden. Stel deze vraag opnieuw na het theaterbezoek en confronteer hen met hun eerste antwoord. Gebruik hiervoor eventueel stellingen die later aan bod komen.

⇒ Lees met je leerlingen het begin van het script.

Scène 1

Start dvd + muziek

Beeld: a. donker – lichtflits + Flits! op scherm

b. start videoclip verkeer- uitgaande jeugd – autosalon + babes

c. stilstand beeld

Vrijdagavond, feestavond! Samen met een paar vrienden op stap. Ik was er aan toe. 't Was weer zo'n typische rotweek geweest: grote testen gehad van fysica, biologie, Duits en chemie, boekbesprekingen moeten afgeven van Frans en Nederlands, een gruwelijke rottaak van wiskunde tot een goed einde brengen... enfin, de hele reutemeteut, gewoon een gigantische berg werk. Dat huiswerk hing als een donkere wolk boven mijn hoofd. Huiswerk!

Ik had altijd gehoopt dat de leraars in 't zesde jaar wat toegeeflijker zouden zijn, maar dat bleek dus niet te kloppen. (*terzijde*) Onze pa had daar een theorieetje over. Nu ja, onze pa heeft veel van die theorieetjes, maar hierover zei hij dat die leraars zich gewoon wilden wreken voor alles wat hen vroeger was aangedaan door hun leraars. Ik denk dat hij nog gelijk had ook. Echt een gezellig rot-cirkeltje dat ze zo hadden gemaakt. Tof. Heel plezant. (*energiek*) Maar nu was het vrijdagavond. Kon ik even al die ellende vergeten. Het ging trouwens tof worden, want: (*dolenthousiast*) Ferre werd negentien! (*uitleg naar publiek*) Ferre, da's een van mijn beste vrienden. We kennen elkaar al van in de kleuterklas. Veel meegemaakt samen. Ze noemden ons 'De Siamezen', omdat we zo onafscheidelijk waren. Pas op, wij gingen daar ver in. We hebben zelfs samen een jaar overgedaan, in 't vierde was dat.

Ferre... Da's geen gewone, zene. Een echt fuifbeest. Amai. Zoals vorig jaar met zijn verjaardag... We waren met de bus naar Putte gereden, da's aan de Nederlandse grens. (*even situeren op landkaart*) 't Was daar kermis, moet je weten, en da's altijd wel ambiance. Nu, we belandden daar in een of ander café, en Ferre geraakte in gesprek met iemand die hij nog kende van vroeger. Hij bleef daar redelijk lang hangen, en wij bleven terwijl gewoon rondjes geven. Ferre dronk toen Duvels, en wij waren voor hem blijven doorbestellen. Toen hij terug bij ons kwam staan, stonden er drie van die 'vriendjes' op hem te wachten. Ik weet niet wat hem bezielde - misschien wilde hij zich niet laten kennen of zo – in ieder geval: hij dronk daar die drie Duvels een voor een op. En hij had daarvoor al heel wat verzet... (*uitspelen situatie*)

- Herkennen de leerlingen de situatie?
- Welke sfeer roept deze eerste scène op?
- Wat komen we te weten over de verteller?
- Welke informatie krijgen we over Ferre?
- Hoe zal dit aflopen?

⇒ **Bekijk met je leerlingen de trailer die bij deze voorstelling hoort.**

<https://www.youtube.com/watch?v=neXsucAtLeM&feature=youtu.be>

- Wat is de bedoeling van deze trailer?
- Welke info geeft deze trailer?
- Welke sfeer roept de trailer op? Op welke manier?
- Wat vinden de lln van de wijze waarop de jongeren acteren?
- Zijn leerlingen nieuwsgierig geworden? Heeft de trailer haar doel bereikt?

⇒ **Bekijk met je leerlingen enkele fragmenten/sfeerbeelden uit de voorstelling:** <http://youtu.be/4B-lAXt7Apo>

- Wat kom je allemaal te weten over het verhaal?
- Welke informatie krijg je over de vrienden?
- Vind je de jongeren goed acteren? Komt het realistisch/herkenbaar over?
- Heb je zin om de voorstelling te gaan zien?

⇒ Lees en bespreek ter oriëntatie op het thema één van de artikels in de bijlagen.

⇒ Vraag je leerlingen naar hun ervaringen met theaterbezoek. Wie gaat er regelmatig naar theater? Waarom wel/niet?

⇒ Maak duidelijke afspraken omtrent houding en gedrag tijdens het theaterbezoek. Stille tijdens de voorstelling, geen GSM gebruiken, zaal netjes houden, ordelijk plaats nemen en zaal verlaten,...enz.

Het theaterbezoek

⇒ Zorg voor voldoende begeleidende leerkrachten om er op toe te zien dat het bezoek rustig en ordelijk verloopt.

⇒ Herinner leerlingen die zich niet gedragen aan de afspraken.

⇒ Neem plaats tussen je leerlingen en observeer zo nu en dan je leerlingen:

- Zijn ze geboeid?
- Hoe reageren zij op het stuk?
- Zijn er bepaalde scènes die hen duidelijk sterk aangrijpen?
- Welke appreciatie illustreert het applaus dat ze geven?

⇒ Sprokkel onmiddellijk na de voorstelling spontane reacties.

⇒ De informatie die je observatie opleverde en de directe commentaar van de leerlingen kan je gebruiken tijdens de nabespreking.

De verwerking

Nabespreking van de voorstelling

- ⇒ Laat leerlingen in eerste instantie spontaan hun ervaringen verwoorden. Geef hen de kans om onmiddellijk te ventileren wat ze écht over het stuk willen zeggen. Nadien kan je gericht vragen stellen, algemene en meer specifieke.

Algemene vragen over het verhaal/het toneelstuk:

- Wat vond je van het verhaal?
- Vertel in eigen woorden het verhaal.
- Vind je de titel passend?
- Welk moment in het toneelstuk sprak je het meest aan?
- Welk moment in het toneelstuk sprak je het minst aan?
- Wat vond je van de manier waarop de acteurs de personages speelden?
- Vormden spel, filmfragmenten, vormgeving, belichting en muziek een goed geheel?
- Wat deed je denken aan je eigen leefwereld?
- Wat vond je van de manier waarop het stuk eindigt?
- Welk einde zou jij bedenken voor dit toneelstuk?
- Kan dit echt gebeurd zijn? Is het verhaal realistisch? Waarom wel/niet?
- Wat heb je geleerd uit het stuk?
- Zou je dit toneelstuk aanraden aan vrienden, familie? Waarom wel/niet?
- Vul aan met één woord: 'Ik vond deze voorstelling....'

Vragen naar tijd, plaats en cultuur:

- Wanneer speelt het verhaal zich af?
- Waar speelt het verhaal zich af?
- Geef een korte beschrijving van het decor en de attributen. Wat is het belang van de filmbeelden hierbij?
- Op welke plaatsen speelt het verhaal zich af?
- Binnen welke cultuur speelt het verhaal zich af? Welk milieu?

Vragen over de personages in het verhaal:

- Welke zijn de hoofdfiguren in het verhaal? (*Wim als verteller, Ferre en Lies als belangrijkste bijfiguren*)
- Welke zijn de bijfiguren? (*Onderstaand fragment somt ze allen op...*)

Ik kwam goed op tijd aan in De Bijl. Ons ploeg was bijna compleet. Da's Evi, die danst en turnt. En de Chris. Die kan ongelooflijk voetballen, Chris. En hier sé, dat is Sofie. Die wil actrice worden. En Mira, dat is echt een zotte doos. En da's de Gert, da's nen DJ. 't Was heel gezellig aan tafel. De sfeer zat er goed in. De Chris had voor kartonnen carnavalhoedjes en toeters gezorgd...

Toen kwam Ferre binnen. We sprongen recht; iedereen begon daar te zingen en met slingers te zwieren. En Ferre stond daar maar: te verbouwereerd om iets te zeggen. Anders had hij altijd zo'n grote mond... Toen zag ik Lies, Ferre zijn zus. Pfoeh. Lies. Die had ik niet verwacht. Iedere keer als ik die zag...

- Hoe verhouden de personages zich ten opzichte van elkaar? Wat is hun relatie? Maak een schematische voorstelling.
- Komen er personages met elkaar in conflict? Duid dit aan op het gemaakte schema.
- Wat kom je te weten over de karakters van de personages?
- Hoe zou je Wim, Ferre, Lies omschrijven qua karakter?
- Merk je een verandering bij de personages? Bij wie?
- Met wie kan je je het makkelijkst identificeren?
- Voor wie heb je sympathie?
- Wie trok je het minst aan? Waarom?
- Wat vind je van de manier waarop de acteurs in de filmfragmenten hun personage hebben neergezet?
- Wat vind je goed/minder goed van deze acteur(s)? Waarom?
- Welke rol zou je zelf ook wel eens willen spelen? Waarom?

⇒ Je kan leerlingen ook vragen om in de huid van één bepaald personage te kruipen om dan over de gebeurtenissen van de noodlottige avond geïnterviewd te worden door de klasgenoten.

Vragen over de afloop van het verhaal:

- Vraag leerlingen naar het gevoel dat ze hadden bij het einde.
- Hadden ze deze afloop verwacht? Waarom wel/niet
- Hoe had deze avond anders kunnen aflopen?
- Stel dat jij één van de vrienden was, wat had je kunnen doen om deze tragische afloop te vermijden?

Ideeënbank verwerkingsopdrachten

Werken met aanvulzinnen

Geef je leerlingen een reeks zinnen die ze schriftelijk moeten aanvullen. Nadien laat je de leerlingen per twee of in kleine groepjes de resultaten vergelijken.

Elke groepje brengt nadien verslag uit. Waren er opvallende overeenkomsten? Grote verschillen? Opmerkelijke aanvullingen?

Voorbeeldzinnen:

- Duid aan wat je van de voorstelling vond:
Boeiend, spannend, ontroerend, saai, grappig, moeilijk, confronterend, ingewikkeld, slaapverwekkend, origineel, schitterend, flauw, aangrijpend, ...of geef zelf nog andere woorden...
- Geef voor drie van de aangeduide woorden ook een woordje uitleg.
Ik vond de voorstelling boeiend want...
- Eén ding dat ik heel goed heb onthouden uit de voorstelling is...
- Wat ik niet zo goed begreep in de voorstelling was...
- Ik had niet verwacht dat...
- Ik kon me goed vereenzelvigen met . . . . . omdat.....
- Een situatie die ik herken is...
- Dit zou ik anders doen als ik Wim was...
- Dit zou ik anders doen als ik Ferre was...
- Dit zou ik anders doen als ik Lies was...
- Ik zou aan Wim willen zeggen dat...
- Ik zit na het zien van deze voorstelling met de vraag...
- ...

Vraag aan je leerlingen of ze andere boeken, films, gedichten, toneelstukken...over slachtoffers in het verkeer kennen. Laat hen hierover vertellen.

Laat leerlingen een beeldreportage maken over het theaterbezoek. Foto's, film- en geluidsfragmenten kunnen later eventueel op de website van de school worden geplaatst.

Laat een groepje leerlingen d.m.v. interviews (leerlingen, leerkrachten, acteur,...) een verslag maken van het theaterbezoek.

Laat de leerlingen een vervolgcène schrijven en ook spelen: 1 jaar later, 10 jaar later,...

Laat leerlingen in de huid van de verteller kruipen en beginnen met de woorden: 'Ik ben nu 40 jaar...'

Maak een soort 'babbelbox' waarin leerlingen hun mening kwijt kunnen over het theaterbezoek of over veilig verkeer.

Laat leerlingen bij wijze van reactie op het toneelstuk uit tekst- en beeldmateriaal fragmenten selecteren. Die moeten ze samenvoegen tot ze op een of andere manier een coherent geheel hebben gecreëerd. Dit kan met krantenartikels, passages uit romans of gedichten, foto's, slogans...enz.

Laat leerlingen eenzelfde soort tekst- of beeldcollage maken waarin ze hun standpunt duidelijk maken.

Laat leerlingen zelf een affiche of flyer ontwerpen voor deze voorstelling.

Daag je leerlingen uit om een preventiecampagne voor de school uit te werken.

Simuleer via rollenspel een gelijkaardige situatie zoals die in het stuk aan bod kwam.

Bijvoorbeeld: je bevindt je samen met enkele vrienden in de wagen van je beste vriend. Het is vrijdagavond en jullie zijn op weg naar een feestje. Je merkt echter dat hij agressiever rijdt dan gewoonlijk. Misschien wil hij opscheppen? Wil hij indruk maken op de anderen? Hoe reageer je?

In een goed rollenspel wordt op aanvraag het spel stilgelegd en kunnen de leerkracht of ander leerlingen vragen aan spelers om bepaalde dingen te doen of uit te proberen. Centraal staan de vragen: Hoe geraken de personages uit het conflict? Welke is de beste oplossing? Een andere manier van sturing bestaat erin leerlingen te laten instappen in een rollenspel dat aan de gang is. In een situatie kan plots een nieuw personage geïntroduceerd worden...

Laat leerlingen een brief schrijven aan Wim.

De voorstelling Flits! oogstte van bij het begin erg lovende commentaren. Een greep uit de pers:

'Deze theatervoorstelling werkt.' (**De Standaard**)

'Aangrijpend toneel.' (**VRT-Journaal**)

'Een beklijvende theatermonoloog.' (**De Morgen**)

'Indrukwekkend.' (**Gazet Van Antwerpen**)

'Met de vinger aan de pols van de doelgroep.' (**Cutting Edge**)

'Schrijnend actueel. Een topprestatie.' (**Het Vrije Woord**)

'Iedereen werd er stil van.' (**Het Laatste Nieuws**)

⇒ Zijn je leerlingen het eens met deze meningen?

⇒ Bekijk met je IIn onderstaande foto's. Op welk moment in de voorstelling werden ze genomen? Waarom denk je dit?

⇒ De afgelopen jaren postten heel wat leerlingen na de voorstelling hun reacties op onze website. Neem ze even door met je leerlingen. Laat hen reageren, commentaar geven. Nodig hen uit om ook een reactie te posten.

'Wij mochten naar het toneel. Wij mochten de stoelen klaarzetten. Wij mochten wij mochten wij mochten. Wij mochten naar de grote Wim Geysen kijken. Veel van je gelezen, veel gehuild met de boeken, eens gelachen met de theaterstukken... Maar deze, deze was... Een flits... Een flits die het leven van mensen bepaalt. Die ook mijn leven heeft bepaald. Maar een unieke flits. Die voor iedereen anders is. En die iedereen anders beleeft. Ik heb me in het verhaal herkend. Bij het klaarzetten van de stoelen, wilden we met onze klas vooraan gaan zitten. We wilden alles goed zien en volgen. Maar tegen het einde aan had ik liever ergens achteraan gezeten. Om de tranen die opwelden in mijn ogen even te kunnen laten wegglijpen zonder dat iemand het zag. Ik vind dat je een prachtprestatie hebt geleverd. Er geen doekjes om heen winden, gewoon waar het op staat. Ik hoop dat vele mensen ontwaken uit de roes. Blijf deze voorstellingen doen. Voor de ene zijn ze een troost, voor anderen zijn ze het glas water dat hen wakker maakt. Bedankt..... Sanne, Houthalen.'

'Hey Wim, ik werd helemaal stil van wat je vrijdag bracht. Ik zal nu zeker twee keer nadenken voordat ik mijn gordel niet omdoe. Je hebt me echt laten inzien hoe erg het is en ik hoop het nooit mee te maken. Doe zeker voort met je voorstelling want ik ben ervan overtuigd dat meer mensen zullen nadenken en dat er daardoor minder slachtoffers zullen worden gemaakt. Succes.'

'Hallo Wim! Ik heb vandaag je voorstelling gezien. Het stuk heeft ons heel erg geboeid. Vooral het laatste kwartier zeer confronterend. Je hebt een enorme indruk nagelaten bij ons allemaal. Zo'n stilte is er nog nooit geweest bij een toneelstuk. Bedankt! xx Hanne en Katrien.'

'Dat u over zo een onderwerp het publiek zo stil kan krijgen... Wonderbaarlijk! En het verhaal komt zo dicht bij onze leefwereld... Het lijkt zo echt! Ik heb nog nooit zo een stille zaal geweten, ook al volg ik zelf dictie, toneel en voordracht. De 'nabespreking' was fantastisch. Ik weet zeker dat ik niet de enige was met tranen in de ogen ! Echt een DIKKE PLUIM.'

'Beste Wim, je productie was heel goed. Het greep echt aan. Raar dat je er de volgende dag al mee geconfronteerd wordt. Een 21-jarige jongen van Putte wordt doodgereden door een of andere dronkeman die meer dan 130 km/u rijdt en vluchtmisdrijf pleegt. Het was een van de beste vrienden van mijn vriend. Dat komt wel hard aan, al dat verdriet. Zo' n dingen moeten voorkomen worden. Je beseft dat niet goed tot je er zelf mee geconfronteerd wordt. Verschrikkelijk. Ik hoop dat jouw productie nog veel mensen bewust zal maken.'

'Beste Wim. Zoals al deze berichten op het forum heb je hetzelfde bereikt bij het VTI Deinze. In het begin dacht ik: 'Oh nee, wat gaat dat hier worden'. Na een tijd was iedereen mee en werd het doodstil. Echt 'kreepie'. Om kippenvel van te krijgen. Het gaf een heel raar gevoel vanbinnen... Doe zo verder! PS: ik heb sinds kort mijn autorijbewijs. Groetjes Nick ;).'

'Dag Wim, Ik heb gisteren FLITS gezien in Kalmthout. Ik moet zeggen dat ik er zeer door was aangegrepen, vooral door wat u na de voorstelling nog heeft verteld. U vertelde over de man die u heeft gevraagd dit stuk te schrijven. U vertelde ook over diens zoon, Wouter, en u vertelde dat u die man zo moedig vond. Dat hij zo moedig was om door te gaan, om niet bij de pakken te blijven zitten en in plaats daarvan te vragen om dit toneelstuk. Ik weet zelf wat het is om iemand zeer plotseling te verliezen en ik vind het ontzettend moedig wat deze man heeft kunnen doen. Uw stuk is echt de beste manier om mensen (en jongeren) te doen realiseren wat het allemaal inhoudt. Ik had werkelijk de tranen in mijn ogen. Ik ga nu zeggen wat men al zo vaak heeft gezegd, maar wat u (terecht) nog vaak gaat horen: proficiat en doe zo voort! U zet de mensen aan het denken. Groetjes.'

- ⇒ Nodig eens een expert of een ervaringsdeskundige uit. Politie, verkeersslachtoffer, advocaat, verzekeringsagent, iemand van de responsible young drivers,...

Link de thematiek aan de actualiteit. Laat leerlingen artikels meebrengen uit kranten of online nieuwssites die hen hebben aangegrepen of waarover ze iets kwijt willen.

- ⇒ **In bijlage vind je alvast een aantal voorbeelden van de voorbije maanden.**

Werken met tekstfragmenten

Laat de monoloog terug tot leven komen in de klas. Ga aan de slag met tekstfragmenten. Lees, bespreek, bewerk of speel de scènes, wees creatief.

We geven alvast een voorzet met onderstaande scènes en suggesties:

De Ferre...

Goed, 't feest ging verder, er werd gedanst, ik verloor Ferre wat uit het oog. Op een gegeven moment kwam er een gast naar ons toegestapt, een Hollander. (imitatie) 'Zeg, die knaap die daar buiten op 't voetpad ligt, hoort die bij jullie?' Ik ging kijken. My god! Ferre. Hij lag daar, languit op de grond, volledig pampus, knock-out, uitgeteld. Hij kon nog amper praten, wist niet waar hij was, wat er was gebeurd... (pakt denkbeeldige Ferre vast, snuift, kijkt naar zijn hand) Shit. Ik wist wel wat er was gebeurd. (hand afvegen) Terwijl hij daar lag, had hij z'n broek volgescheten. Voor je zoiets doet, moet je toch al echt ver weg zijn...

Voila! Dat was Ferre nu eens ten voeten uit: altijd ging die door, tot op het bot. Een levensgenieter, maar dan in de zuivere zin van het woord. Geen remmingen. Altijd op zoek naar 'kicks'. Meer, beter, verder, sneller, hoger! Nu ja. Veel moest ik daar niet over zeggen. 'k Had zelf genoeg meegedaan. Zotte dingen, soms. Hé! Wij deden niet altijd zo onnozel. Ferre kon ook heel serieus zijn. Als ik met iets zat, kon ik altijd bij hem terecht, en hij zorgde er dan wel voor dat ik er bovenop geraakte.

Mogelijke vragen bij dit fragment:

- Wat kom je te weten over Ferre?
- Kent Ferre grenzen?
- Gedraagt hij zich verantwoordelijk, volwassen?
- Herken je de drang naar kicks bij jezelf of bij anderen?
- Hoe zou je Ferre in 5 karaktereigenschappen omschrijven?
- Welk advies zou je Ferre willen geven?
- Zie je in deze scène al aankondigingen van het latere drama?

Het rijexamen...

Enfin, ik had nog niet zo lang mijn rijbewijs gehaald. Mijne pa vond het beter dat ik leerde rijden met de rijkschool, dan kon ik het ineens goed, zei hij. Dat rijbewijs halen ging vlot. Nu ja, het theoretisch toch. Maar dat praktisch. Op een gegeven moment reed ik in Deurne op zo'n ruime drievaksbaan. Ik reed voorzichtig, niet te snel, maar toen al die andere auto's mij voorbij begonnen te steken, gaf ik toch wat gas bij. Ineens dat madammeke, die trut van de rijkschool achter mij: 'Ja, u mag nu terugkeren naar het examen centrum. 't Is gedaan.' Bleek dat ge daar maar 50 mocht. En al die anderen reden zeker 70, 80 of 90. Dat was echt weer zo'n smerig instinkbaantje dat ze daar speciaal voor mij hadden aangelegd. 'Ge moogt nog eens terugkomen.' Soit, den tweede keer was ik beter voorbereid, en ik haalde het.

Richtvragen:

- Wat liep er fout bij Wims eerste poging voor het praktisch rijexamen?
- Ben je het eens met zijn commentaar op die situatie?
- Denk je dat examen centra bewust 'valkuilen' opnemen in hun parcours? (Is hier trouwens iets mis mee?)
- Zou jij opteren voor een opleiding aan een rijkschool? Waarom wel/niet?
- Vind jij dat de doorsnee automobilist zich aan de wegcode/snelheidsbependingen houdt?
- Zouden jouw ouders nog steeds slagen voor hun rijexamen? (theoretisch én praktisch)

Verkeerssituaties...

Beeld en spel: Wim zit in wagen. Start de auto. Rijdt weg. Na een tijd: overname beelden verkeer. Gefilmd vanuit de wagen. Twee jongens fietsen naast elkaar, voor hem.

Spel: Wim danst. Vertellend.

Hé. Gastjes. Ga anders helemaal in 't midden van de weg rijden, da's misschien ook nog een idee. Enfin. Ga toch 's opzij, puberke. Ja, 'k heb je gezien zene. Stoer! 'k Heb niet heel de dag tijd... Tss. Die zijn al juist hetzelfde als die oude mannen met een hoed of pet op hun hoofd. Mannen met een hoed, die rijden niet goed. Ken je die slogan? Een gevaar op de weg. Dan moet je snel ergens naartoe, en dan blijven die daar voor u liggen melken, op de linkerrijstrook meestal dan nog! 'k Vind dat goed dat ze die hun rijexamen opnieuw willen laten afleggen vanaf een bepaalde leeftijd. Hé! komt er nog wat van? Jaja. 'k Heb je wel gezien. Watte? Al chance da ge nog zo klein zijt, anders had ik jullie vast!

Beeld: gefilmd vanuit de wagen. Auto neemt eerst zijn voorrrang, stopt dan weer, wil toch doorrijden...

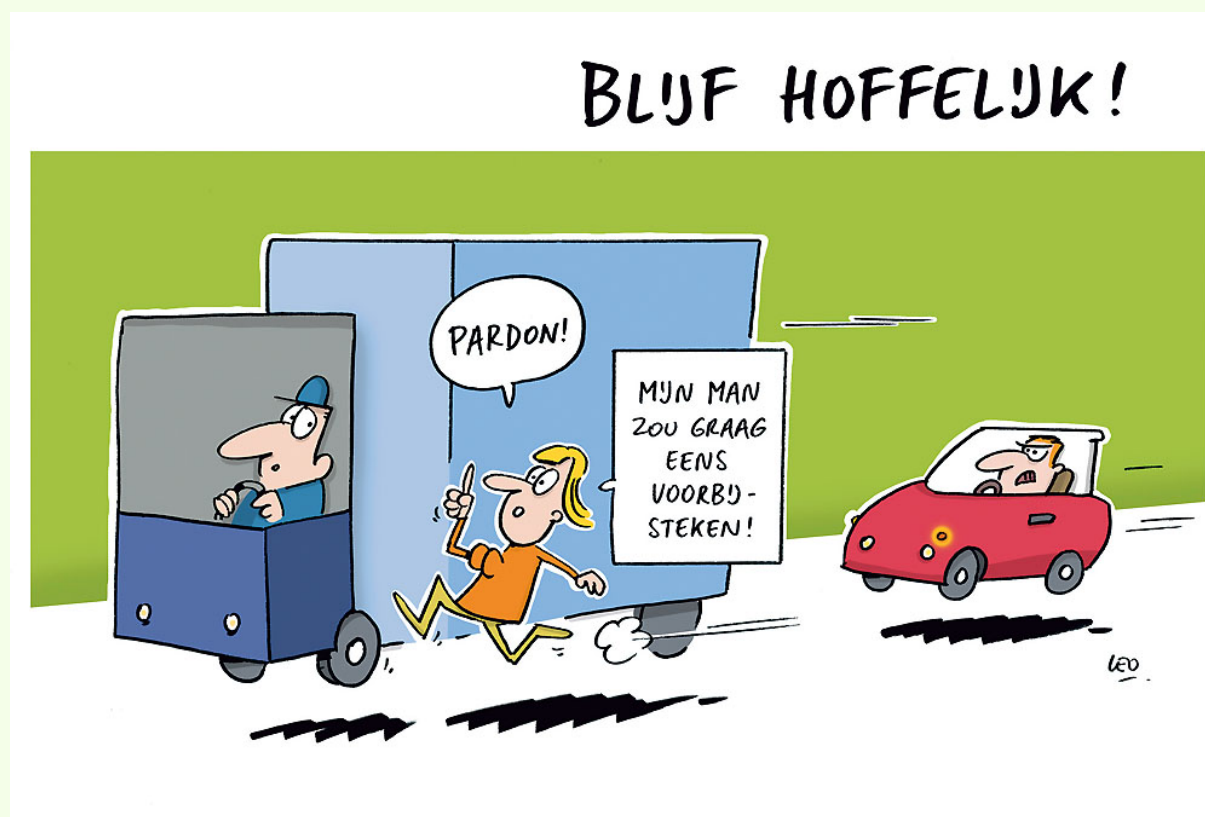
Zeg, manneke, wat zal 't zijn, stoppen of doorrijden? Ja ja, 'k heb 't wel gezien. Klier. Jongens toch! Zo treuzelen...

Beeld: gefilmd vanuit de wagen. Mercedes stopt naast Wim.

Amai. Ze hebben weer ergens een blikje macho's opengetrokken. Sjiem zene, mannen. Een schoon karretje dat jullie daar hebben. Tsss. Ziet die gast zijn smoeltje. Weet je wat ze bij ons thuis over een gast met zo'n smoeltje zeggen? Daar kun je stront op sorteren. Ha! Wat is 't jong? Heb ik iets van u aan of zo? 't Is te hopen van niet. Wat is 't? Ach. Bol af. Losers.

Mogelijke vragen:

- Aan welke situaties ergert Wim zich?
- Wat vind je van zijn reacties op de andere weggebruikers?
- Hoe komt het dat hij zo reageert?
- Herken je deze ergernissen? Ken je chauffeurs (ouders, vrienden,...) die ook dergelijk haantjesgedrag vertonen?
- Waaraan is dit gedrag te wijten, denk je?
- Vind je ook dat autobestuurders doorgaans te weinig aandacht/respect hebben voor andere (zwakke) weggebruikers?
- Welke raad zou je Wim willen meegeven?

Lies...

Toen zag ik Lies, Ferre zijn zus. Pfoeh. Lies. Die had ik niet verwacht. Iedere keer als ik die zag... Klamme handen en een droge mond en kriebels en vlinders en een bonkend hart en al wat je maar kunt bedenken als je verliefd bent. Ik vond dat echt een ongelooflijk knap meisje, en ik wist van Ferre dat zij mij ook wel tof vond. Veel hadden we nochtans nooit tegen elkaar gezegd. Ja, als ik bij Ferre thuis kwam, een goeiedag, en wat oppervlakkig geklets, maar veel verder ging het nooit. Dat was eigenlijk raar. Ik kwam daar al zolang, maar pas de laatste maanden was ze mij echt beginnen opvallen.

Tja, hoe moet ik dat uitleggen? Voordien was ze daar wel, maar toen interesseerde mij dat gewoon niet. In ieder geval: nu interesseerde ze mij wel. Alles zat mee: het was feest, straks gingen we dansen, en Lies was er! Ik voelde dat het de avond van mijn leven ging worden.

Enkele suggesties:

- Wie is Lies?
- Wat voelt Wim voor Lies?
- Herken je dat gevoel?
- Waarom interesseert Lies hem nu wel en vroeger niet?
- Wat zijn Wims plannen?
- Wat gebeurt er op het einde met Lies?

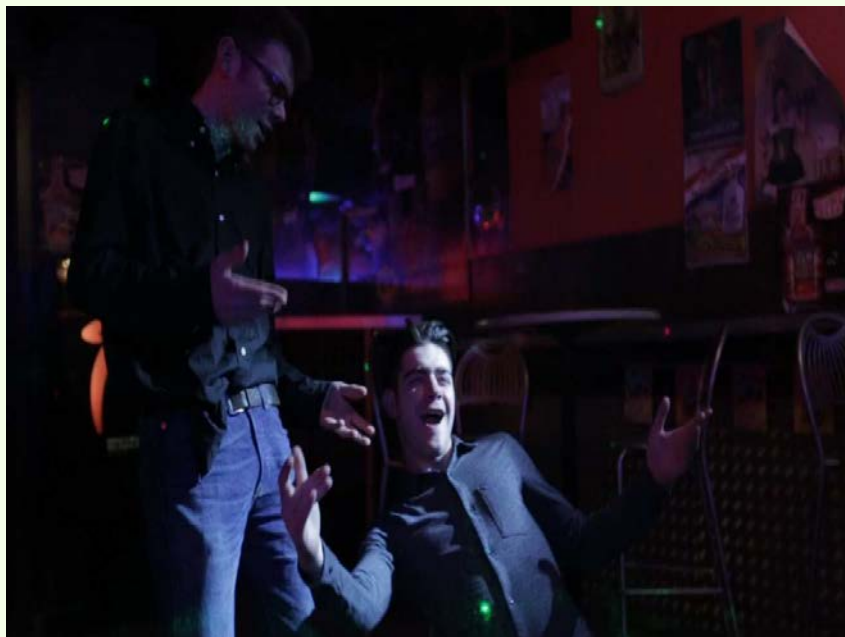

Het gesprek met Lies...

- En, plezant?
- Veel volk, hé?
- ...
- Die muziek, hoor je dat graag?
- Ferre vliegt er weer in, hé!
- Moet je nog iets drinken?
- ...
- Zeg, heu. Lies?
- 'k Moet eigenlijk al een hele tijd iets zeggen.
- 't Is wel een beetje moeilijk.
- Kijk. Ik weet niet hoe het komt, maar iedere keer als ik je zie...
- ...
- Ah...
- Dat ... dat wist ik niet.
- ...
- Tja. Nee...
- Nee. Da's niks. Da's niet erg!

Suggesties:

- Wat gebeurt er in dit fragment?
  - Wat probeert Wim te doen?
  - Hoe reageert Lies?
  - Kom je te weten wat ze zegt?
  - Welk effect heeft dit?
  - Wat denk je dat Lies telkens zegt? Tracht de monoloog om te vormen tot een dialoog.
- ⇒ Repeteer en speel vervolgens het fragment.

De ontgoocheling...

(*cynisch*) Idioot. Die Lies was dus al drie maanden samen met een jongen van haar school... Ik voelde mij echt wel belachelijk. Dat had Ferre mij wel eens kunnen vertellen! Ik stond daar echt met mijn mond vol tanden. Al een geluk dat het daar wat donker was, dan vielen mijn rode kaken tenminste niet zo op. Hoe kon ik nu zoiets stoms doen? Nu ja. Wij pakken dat verkeerd aan, jongens (*uitspelen*). Maar wat doen jullie dan, meisjes? (*uitspelen*)

(*verbitterd*) Het ging mij totaal niet meer af. Ik probeerde wel vrolijk te zijn, maar 't lukte mij niet om dat gedoe met Lies uit mijn hoofd te zetten. Vanaf het gesprek was alles zo geforceerd geworden. Ik weet niet hoe ik dat moet uitleggen, maar ik probeerde een beetje dwangmatig mee plezant te doen, plezant te zijn. De rest had niks van ons gesprek gemerkt – gelukkig maar. Dat was echt ondoordacht van mij om Lies zo mijn gevoelens te tonen. Oké, zelf maakte zij daar niet veel van. Ze had mij een zoen gegeven, alsof ze mij wilde troosten. Een zoen! Ik voelde mij zo... 'k weet niet. Ik was precies een klein kind, een puber die een afspraakje maakt, en daar komt niks van. Ik had mij blijkbaar iets té zelfzeker gevoeld. In ieder geval: de liefdesbetuiging had mijn avond serieus vergald. 'k Was dan ook blij dat we daar uiteindelijk vertrokken.

Richtvragen:

- Wat is er gebeurd?
- Wat heeft Lies gezegd?
- Hoe voelt Wim zich nu?
- Herken je dat gevoel?
- Vind je dat hij het verkeerd heeft aangepakt?
- Wat vindt hij van de reactie van Lies?
- Met welk gevoel stapt hij terug in de auto?
- Is dit gevoel (mede) de oorzaak van het ongeval?

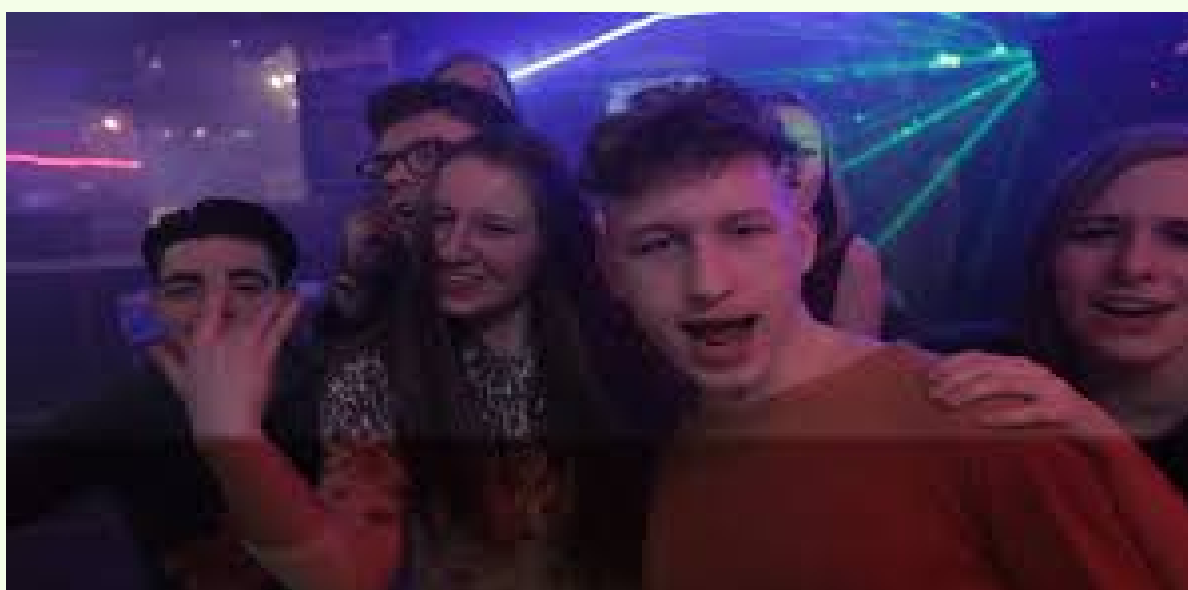
Spelletjes...

Op de terugweg hadden we muziek opgezet. Chris zat naast mij. Op een gegeven moment draaide hij zich om naar de anderen. 'Hé mannen, wie doet er mee stoelendans? Iedere keer als ik de muziek uitdraai, moet Wim stoppen, en dan moeten we allemaal van plaats wisselen. Allé, ik bedoel, iedereen behalve jij, hé Wim!' Iedereen in de auto dolenthousiast. Ik wilde geen spelbreker zijn, niet nog eens, deed dus maar mee. We reden verder. Chris zette de muziek uit, ik stopte en hop, iedereen vloog uit de auto. Zo ging dat een paar keer verder. Op een bepaald moment kwam Lies op de stoel naast mij terecht. 't Was haar beurt om de muziek uit te draaien, maar hoe lang ze dat liet duren... Ik voelde mij ineens zo onwennig naast haar. Draai die muziek uit. Draai die muziek uit, trut. Ik had ze verdomme bijna in haar plaats uitgedraaid, zo zenuwachtig werd ik van haar aanwezigheid naast mij.

Toen stopte Ferre langs de kant van de weg en vroeg wat we aan 't doen waren. Tja, dat was natuurlijk weer iets voor Ferre. Hij ging hetzelfde spelletje ook bij hen in de auto doen, maar hij ging er nog een 'extra dimensie' aan geven. Op 't moment dat hij stopte, moest ik ook stoppen. Iedereen moest dan uitstappen en van auto wisselen. Zo gezegd, zo gedaan. Het spel sloeg aan. Iedereen verwisselde van plaats, en daarna nog eens, en nog eens...

Suggesties:

- Hoe is de sfeer in de wagen?
- Leg in eigen woorden uit hoe het 'spel' moest gespeeld worden.
- Zou jij meegaan in zo'n 'spelletje'?
- Ben je zélf ooit in zo'n situatie terechtgekomen?
- Hoe zou je reageren?
- Welke impact heeft de afwijzing van Lies op Wim? Hoe voelt hij zich naast haar?
- Welke 'nieuwe dimensie' voegt Ferre toe aan het spel?
- Kan je dit een 'onschuldig' spelletje noemen?
- Begrijp je hoe de situatie zo uit de hand kan lopen? Welke oorzaken zie je hiervoor?
- Kondigt het ongeval zich al aan in dit fragment? (Het spel escaleert...niemand gedraagt zich nog verantwoordelijk...spelletjes spelen met de wagen loopt altijd (vroeg of laat) fataal af...)

De aanrijding...

Ondertussen waren we op de Singel terechtgekomen. Het begon wat te regenen. 't Was gedaan met spelen. Maar Ferre wist natuurlijk van geen ophouden. Hij bleef maar stoppen en doorrijden, en stoppen en doorrijden... Een beetje treiterachtig zo. Ik liet mij niet kennen, dus ik stak hem voorbij. Naast elkaar rijden, lachen en zwaaien, de muziek loeihard tegen mekaar op... *Ambiance!* Ik stak de Ferre voorbij, en toen stak de Ferre mij weer voorbij... We begonnen sneller en sneller te rijden. 't Was typisch iets dat ons overkwam. Het leek alsof hij mij uitdaagde. Zo van: kijk ik kan toch rapper. Rapper, beter, hoger, verder... De sfeer van vroeger kwam weer opzetten, het elkaar uitdagen en niet willen onderdoen voor de andere. Ik wilde mij bewijzen, daar kwam het op neer. En de anderen in de auto mij maar aanmoedigen: 'Komaan jong, haal hem in, je kunt toch wel sneller zeker, er is hier geen verkeer, komaan!' De weg was inderdaad open, ik liet mij meeslepen door hun enthousiasme. Ik gaf gas bij, reed 80, 90, 100, 120. Veel te snel op dat stuk weg. Ik voelde zo'n vreemde mengeling van spanning en schrik, schrik voor wat er zou kunnen gebeuren, maar dat racen gaf mij een enorme kick, en ik begon Ferre in te halen!

Ik had dat niet verwacht, en de anderen moedigden mij nog harder aan. Ik kroop dichterbij, en toen reed ik vlak achter hem. Toen gebeurde het. Op het moment dat ik hem wilde voorbijsteken, week hij ineens uit naar links. Ik snap nog altijd niet waarom hij dat deed. Hij wilde waarschijnlijk gewoon niet toegeven, wilde waarschijnlijk niet verliezen. En toen raakte ik hem

Spel: uitspelen, slow motion: Ferre gaat van de weg af)

(Muziek!) Whaaa! Wat was dat? Sofie zat hysterisch te gillen naast mij. Gert zat achter mij. 'Gij hebt die geraakt he man. Gij hebt die geraakt he man. Fuck!' Ik stapte uit, liep naar Ferre zijn auto. 't Was een vreselijk gezicht. Hun auto was tegen een verlichtingspaal gebotst, en die had zich tot aan de koffer in de auto geboord. Het staal hing er gewoon rond gevouwen. Maar dat waren mijn vrienden in die auto! Mijn vrienden! Het was mijn schuld. Het was verdomme mijn schuld. Ik hoorde Gert achter mij vloeken. 'O shit, jong. Shit. Dat ziet er niet goed uit, dat ziet er niet goed uit.' Toen pakte hij zijn GSM en belde de 100.

Dat duurde een eeuwigheid vooraleer die mannen er waren, een eeuwigheid. Eerst verscheen er een combi van de politie, wat later een MUG. Nog later brandweer, en die begonnen dat wrak open te knippen. Die... die begonnen dat wrak open te knippen. Die konden er zo niet bij. Die...

Later, in de kliniek, kwamen ze dan zeggen ... dat ze ... dat ze nog één iemand hadden kunnen redden. Ferre. Hij was de enige die zijn gordel aanhad. Al de anderen... Evi, Chris, Lies... Stom... stom... spelletje. Zij waren op slag dood, zeiden ze. In één flits, in één klap was 't voorbij. Hun leven... en dat van mij. Ik... 't Was mijn schuld. Ik had Ferre maar niet zo moeten achterna zitten. Als ik nu eens gewoon achter hem was blijven rijden... Maar nee. 'k Vond dat zo belangrijk om hem voorbij te steken, om beter te zijn dan hij...

Suggesties:

- Lees als leerkracht de tekst opnieuw voor (zo expressief mogelijk).
- '*...elkaar uitdagen en niet willen onder doen...*' Herken je dit? Heb je dit zelf ooit meegemaakt?
- De vrienden van Wim sporen hem aan om sneller te rijden. Is dit herkenbaar?
- *De kick, de spanning en tegelijkertijd de schrik...* hoe komt het dat jongeren dit opzoeken? Speelt de aanwezigheid van vrienden hierbij ook een rol? Welke?
- Wat had jij gedaan als je mee in de wagen zat?
- Wat is de oorzaak van de aanrijding? Waarom deed Ferre dit?
- Hoe beleeft Wim de momenten onmiddellijk na de aanrijding?

- Wie overleefde de crash? (Wim, Gert, Sofie, Mira en Ferre(coma))
- Wie niet? (Evi, Chris en Lies) Droegen zij hun gordel?
- Welke verklaring krijgt de titel van het toneelstuk in dit fragment?
- Wim zegt dat zijn leven ook voorbij is... Kan je dit verklaren?

Het verdriet...

Maar 't ergste moest nog komen. 't Ergste was de begrafenis. Ferre was er niet bij. Hij lag in coma, in de kliniek. Intensieve zorgen. Hij wist toen nog niet eens dat Lies... dat zijn eigen zus...

Ik zie hun ouders nog zitten in de kerk. Dat verdriet. Die vertwijfeling. Dat is iets dat je nooit meer vergeet. Ik wilde zo graag naar die mensen toestappen. Ik wilde zo graag naar hen toestappen en zeggen... Ik wilde hen alleen maar zeggen... Wat dan? Sorry?

Mogelijke vragen bij dit fragment:

- Wat bedoelt Wim met '*Het ergste moest nog komen.*'
- Hoe is de toestand van Ferre?
- Heb je zélf ooit een begrafenis van een jong verkeersslachtoffer bijgewoond?
- Wil je over die ervaring getuigen? Herken je het gevoel waar Wim mee zit?
- Wat wil Wim aan de nabestaanden zeggen? Kan je op zo'n momenten iets zinnig zeggen? Zijn daar woorden voor?
- Wim zit met een schuldgevoel, zoveel is duidelijk. Is hij de enige schuldige volgens jou?
- Hoe had dit drama vermeden kunnen worden?

⇒ Zoek een passend gedicht, lied, foto, afbeelding, beeld dat troost kan bieden aan de nabestaanden.

Bijlagen

Moedige getuigenissen

Laat leerlingen getuigenissen opzoeken op het internet, geschreven of gefilmd. Onderstaande voorbeelden kan je alvast zelf gebruiken.

En plots is alles anders. Een DVD met getuigenissen van verkeersslachtoffers. Om leerlingen uit de derde graad van het secundair te sensibiliseren over verkeersveiligheid. Gemaakt door de Vlaamse Overheid en de Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

<https://www.youtube.com/watch?v=rt2QS-sfZKQ>

Getuigen onderweg

Het project 'Getuigen onderweg' van de VZW Rondpunt verdient in dit verband zeker een verdere kennismaking. We verzamelden voor u alvast enkele artikels met meer info en duiding.

14.500 jongeren woonden dit schooljaar getuigenis verkeersslachtoffer bij (Datum artikel: 20 juni 2013)

Het voorbije schooljaar hebben 14.500 jongeren de getuigenis van een verkeersslachtoffer bijgewoond. De getuigenissen passen in het project 'Getuigen onderweg' dat de steun krijgt van Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits. Vandaag hebben Prins Filip en Prinses Mathilde samen met minister

Crevits een getuigenis bijgewoond in het Guldensporencollege in Harelbeke. Het prinsenpaar ontmoette in de school 15 verkeersgetuigen en 11 buddy's. Projecten als deze zijn bedoeld om het verkeersgedrag van jongeren positief te beïnvloeden met het oog op een veilig verkeer.

Met het project Getuigen onderweg van Rondpunt vzw komt een verkeersslachtoffer of nabestaande van een verkeersslachtoffer in de klas getuigen over een verkeersongeval. Getuigen onderweg is gegroeid uit bestaande initiatieven in de provincies West-Vlaanderen en Limburg. Het project is intussen uitgebreid naar heel Vlaanderen. Dankzij de steun van Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits zijn er het voorbije schooljaar in 168 secundaire scholen getuigenissen afgelegd. Op die manier werden 14.500 leerlingen van de derde graad secundair onderwijs over veilig verkeersgedrag gesensibiliseerd. Er waren hiervoor 50 getuigen actief.

In het Guldensporencollege in Harelbeke getuigde vandaag een man die bijna 20 jaar geleden betrokken was bij een zwaar verkeersongeval in Zedelgem. De man heeft een lange weg afgelegd. Hij worstelt tot op vandaag met de gevolgen van zijn ongeval. Al vier jaar lang vertelt hij zijn verhaal aan jongeren.

Verkeersgetuigen zijn ervaringsdeskundigen. Ze hebben het grote leed, het onnoemelijke verdriet, maar soms ook de stille hoop meegemaakt. Ze beschikken over de nodige authenticiteit om jonge mensen met hun confronterend verhaal te bereiken. In die zin zijn ze heel goed geschikt om het pleidooi voor een veilig verkeersgedrag doeltreffend over te brengen.

Deze getuigenissen van verkeersslachtoffers moeten ervoor zorgen dat jongeren zich verantwoord gedragen in het verkeer en solidair zijn met verkeersslachtoffers. In het belang van het verkeersveiligheidsbeleid is het nodig om deze kennis preventief aan te bieden. Dat is cruciaal voor de ontwikkeling van sociale attitudes en om risico's in het verkeer juist in te schatten. Verkeersgetuigen kunnen op een verantwoorde manier een brug slaan en de juiste ervaring en kennis met jongeren delen.

In de leeftijdscategorie 20-24 jaar vallen te veel verkeersslachtoffers. In 2011 viel 12 procent van de verkeersdoden en zwaargewonden binnen die leeftijdsgroep, terwijl deze categorie slechts 5,9 procent van de bevolking uitmaakte.

Vlaams minister Hilde Crevits : *“De getuigenissen in scholen zorgen ervoor dat jongeren stilstaan bij verkeersveilig gedrag. Een persoonlijk verhaal maakt veel meer indruk dan gelijk welke theoretische verkeersles. Iedereen heeft er baat bij stil te staan bij de gevolgen en het vele leed die verkeersongevallen helaas veroorzaken. Levenslang leren en sensibiliseren is de beste garantie voor een succesvolle loopbaan als verkeersdeelnemer en kan onnoemelijk veel leed vermijden.”*

Rondpunt vzw

Rondpunt vzw ijvert voor een gedegen opvang van alle verkeersslachtoffers in Vlaanderen. Rondpunt is ervan overtuigd dat een betrokken en respectvolle omgang met verkeersslachtoffers, hun omgeving en de nabestaanden een verschil maakt. De organisatie gelooft in de mogelijkheden van wie door een verkeersongeval werd geraakt. Rondpunt investeert in betere kansen voor alle betrokkenen bij een verkeersongeval en wil de grote en

kleine zorgen van verkeersslachtoffers en hun omgeving verlichten. Kinderen en jongeren krijgen hierbij onze bijzondere aandacht. De vzw roept iedereen op om verkeersslachtoffers met de beste zorgen te omringen. Daarom ondersteunt Rondpunt ook de directe omgeving van een verkeersslachtoffer en de professionele hulpverleners bij het bieden van goede opvang. Rondpunt werkt altijd samen, nooit alleen.

<http://www.cdenv.be/actua/14500-jongeren-woonden-afgelopen-schooljaar-getuigenis-verkeersslachtoffer-bij>

Verhaal verkeersslachtoffer heeft impact op jongeren

21/11/13 - 08u39 Bron: Belga

© kos.

Leerlingen die geconfronteerd worden met een getuigenis van een slachtoffer van een verkeersongeval of een nabestaande, hechten nadien meer belang aan verkeersveiligheid. Dat blijkt uit een studie van het Steunpunt Verkeersveiligheid die minister van Mobiliteit Hilde Crevits liet uitvoeren. De onderzoekers stellen voor te bekijken of dergelijke getuigenissen ook kunnen gebruikt worden als alternatieve straf bij bepaalde verkeersovertreders.

De vzw Rondpunt, de organisatie die ijvert voor de goede opvang van verkeersslachtoffers, viert haar vijfjarige bestaan met een congres in het Vlaams Parlement. Een van de projecten van de vzw Rondpunt is "Getuigen Onderweg". In dat project krijgen jongeren van het vijfde en zesde jaar secundair onderwijs getuigenissen te horen krijgen van slachtoffers van ongevallen of van nabestaanden. Doel is jongeren te laten stilstaan bij verkeersveiligheid.

Vorig en dit schooljaar hebben bijna 18.000 jongeren zo'n verkeersgetuigenis bijgewoond. Minister van Mobiliteit Hilde Crevits liet nu onderzoeken wat de impact is van die getuigenissen. Uit de studie van het Steunpunt Verkeersveiligheid blijkt dat het project zijn doel niet mist.

Alternatieve straf?

Zo blijken de getuigenissen de leerlingen zowel verstandelijk als gevoelsmatig te raken. De verhalen raken de meisjes meer dan de jongens. Na de getuigenis hechten de leerlingen meer belang aan verkeersveiligheid. Volgens de onderzoekers is het zinvol na te gaan in hoeverre het project met getuigenissen ook kan worden aangeboden als alternatieve straf voor bepaalde groepen van verkeersovertreders. Daarnaast wordt volgens minister Crevits bekeken of het

mogelijk is om ook veroorzakers van ongevallen te laten getuigen.

Minister Crevits besliste alvast om een nieuwe subsidie van 270.000 euro uit te trekken om de werking van het project 'Getuigen Onderweg' in 2014 en 2015 verder te zetten. Volgens Crevits is de sociale druk rond verkeersveiligheid in Vlaanderen immers "nog niet hoog genoeg". "Mensen beseffen maar helemaal het belang van verkeersveiligheid als ze zelf iemand kennen die in een ongeval betrokken was", gaf ze donderdag mee op de VRT-radio.

Bron: <http://www.hln.be/hln/nl/957/Binnenland/article/detail/1744192/2013/11/21/Verhaal-verkeersslachtoffer-heeft-impact-op-jongeren.dhtml>

Slachtoffer en veroorzaker vinden elkaar opnieuw in hun strijd voor een veiliger verkeer

(23 februari 2015)

Getuigenis

Samy en Gaetane, twee jonge vrienden, vertelden onlangs voor de allereerste keer over hun verkeersongeval. Het ongeval maakte in één seconde van de ene een veroorzaker, van de andere een slachtoffer. Plots leidden ze twee totaal verschillende levens, elk met hun eigen verdriet en zorgen.

Na een turbulent jaar kozen ze ervoor om samen hun verhaal te vertellen in scholen. In aanwezigheid van de minister van Mobiliteit en Openbare Werken, Ben Weyts, vertelden ze jongeren over de zware gevolgen van drinken en rijden. Voor alle partijen.

Onze manier van leven

Samy en Gaetane zijn 18 en 20 jaar oud als ze elkaar in 2011 leren kennen. Ze delen een voorliefde voor plezier maken en uitgaan. Meer dan eens stappen ze na een avondje uit dronken in de auto. In 2013 gaat het echter grondig fout. Op de terugweg naar huis nemen ze de afrit naar een tankstation en rijden in op een vrachtwagen. Samy's been wordt verbrijzeld en hij verliest zijn arm. Gaetane, die aan het stuur zit, is in shock.

Twee verhalen, één nieuw doel

Na een loodzwaar jaar, waarin ze elkaar weinig zien, nemen Samy en Gaetane elk apart contact op met Rondpunt vzw. Ze willen zich engageren voor *Getuigen onderweg*, een aanbod waarbij betrokkenen bij een verkeersongeval hun verhaal vertellen in de derde graad van het secundair onderwijs. In overleg met Rondpunt beslissen Samy en Gaetane om hun verhaal samen te brengen. Tijdens de voorbereiding groeien ze weer naar elkaar toe. Hoe verschillend hun verhaal ook is, er is een gedeelde pijn en vooral ook een gedeelde boodschap: Don't drink and drive.

Verkeersgetuigenissen op school

Elk schooljaar getuigen 55 verkeersslachtoffers en nabestaanden voor meer dan 15.000

jongeren van het vijfde en zesde middelbaar. Vanaf nu nemen ook Samy en Gaetane een deel van deze getuigenissen voor hun rekening. Gaetane als allereerste veroorzaker.

Minister Weyts nam verkeersgetuigenissen op in zijn beleidsnota, als manier om jongeren te sensibiliseren en als onderdeel van het levenslang leren over veilig verkeer.

Rondpunt

Rondpunt ijvert voor een goede opvang van alle verkeersslachtoffers in Vlaanderen. Ze richt zich tot alle directe en indirecte betrokkenen bij verkeersongevallen: slachtoffers, veroorzakers, naasten, nabestaanden, hulpverleners, werkgevers ... Vertrekkende vanuit de ernstige gevolgen van een verkeersongeval, sensibiliseert Rondpunt het grote publiek tot veilig gedrag in het verkeer en roept ze op tot solidariteit met verkeersslachtoffers. Rondpunt werkt altijd samen, nooit alleen.

Aanbod Getuigen onderweg

Met *Getuigen onderweg* komt een verkeersslachtoffer, nabestaande of veroorzaker leerlingen van de derde graad secundair onderwijs vertellen over zijn ongeval en de gevolgen. *Getuigen onderweg* wil de impact van een verkeersongeval zichtbaar maken, om zo het verkeersgedrag van jongeren positief te beïnvloeden.

Praktisch

Een getuigenis van Rondpunt kost 50 euro en wordt terugbetaald voor SMS-scholen.

Geïnteresseerd? Boek dan een getuigenis via je [SMS-dossier](#) of via onze [webshop](#).

Reyers Laat

Bekijk [hier](#) de reportage in Reyers Laat.

The screenshot shows a web browser window displaying the website deredactie.be. The main content is a video player with the title "Gaetane en Samy wijzen op gevaren rijden en". The video player shows a young man and a young woman sitting at a table. To the right of the video player is a sidebar titled "Andere afleveringen" (Other episodes) with a list of video thumbnails and titles, including "Reyers laat - 21/05/15", "Reyers Laat - 20/05/15", "Reyers laat - 19/05/15", and "Malk danst alsof zijn leven ervan afhangt". The website header includes navigation menus for "NIEUWS", "SPORT", "CULTUUR", "WEER", "VERKEER", "RADIO SPELER", and "WEBSHOP". The date "07 september 2015 21:23" and language "DE EN FR" are also visible.

<http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/videozone/programmas/reyerslaat/2.37747?video=1.2250297>

Uitbreiding aantal verkeersgetuigenissen op school

25/02/2013

Vier jaar geleden werd Jeroen aangereden met de moto. Hij raakte zwaargewond en lag zes weken in coma. Zijn leven is compleet veranderd. Vanochtend heeft Jeroen in aanwezigheid van Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits over zijn verkeersongeval verteld voor leerlingen van de derde graad van het PTI in Zottegem. De getuigenis maakt deel uit van het project ‘Getuigen onderweg’ van Rondpunt vzw. Vlaams minister Hilde Crevits maakt 205.000 euro vrij om dat project uit te breiden naar secundaire scholen in heel Vlaanderen. Minister Crevits gelooft dat projecten als deze het verkeersgedrag van jongeren echt wel kan beïnvloeden in het streven naar een veiliger verkeer.

Met het project ‘Getuigen onderweg’ van Rondpunt vzw komt een verkeersslachtoffer of nabestaande in de klas vertellen over zijn of haar ongeval of dat van zijn of haar kind. Getuigen onderweg is gegroeid uit bestaande initiatieven in de provincies West-Vlaanderen en Limburg. Het project breidt nu uit naar heel Vlaanderen. Dankzij de steun van Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits zullen er meer getuigenissen in de Vlaamse secundaire scholen mogelijk zijn.

Getuigen onderweg sensibiliseert jongeren van de derde graad secundair onderwijs over veilig verkeersgedrag. Door de getuigenis van verkeersslachtoffers – vaak jongvolwassenen - worden jongeren aangezet tot verantwoord gedrag in het verkeer en solidariteit ten aanzien van verkeersslachtoffers. In het belang van het verkeersveiligheidsbeleid is het nodig om deze kennis preventief aan te bieden, aangezien dit cruciaal is voor de ontwikkeling van sociale attitudes en om risico's in het verkeer juist in te schatten. Verkeersgetuigen kunnen op een verantwoorde manier een brug slaan en de nodige ervaring en kennis met jongeren delen.

Verkeersgetuigen zijn ervaringsdeskundigen omdat ze ofwel zelf ofwel als familielid de gevolgen van een verkeersongeval van heel dichtbij hebben meegemaakt. Ze hebben het immense leed, het onnoemelijke verdriet, maar soms ook de stille hoop meegemaakt. Ze beschikken over de nodige authenticiteit om jonge mensen met hun confronterend verhaal echt te bereiken. In die zin zijn ze heel goed geschikt om het pleidooi voor een veilig verkeersgedrag doeltreffend over te brengen.

Jeroen getuigde vanochtend in het PTI in Zottegem : “De gevolgen van een verkeersongeval gaan veel verder dan de leerlingen beseffen. Ik heb 6 weken in coma gelegen. Tijdens de maandenlange revalidatie heb ik terug moeten leren praten en stappen. Door mijn hersenletsel kan ik me moeilijk concentreren en heb ik mijn job moeten opgeven. De rechtszaak voor de verzekeringen is nog steeds niet afgehandeld, 4 jaar na het ongeval. Er is heel veel veranderd sinds mijn ongeval.”

In de leeftijdscategorie ‘18-24 jaar’ vallen er nog te veel verkeersslachtoffers. Ongeveer een vijfde van alle verkeersdoden in Vlaanderen valt in die leeftijdscategorie. In 2010 vielen er in het verkeer 81 doden en 614 zwaargewonden in de leeftijdscategorie ‘18-24 jaar’.

Vlaams minister Crevits : “Leerlingen uit het 5de,6de en 7de middelbaar staan op het punt om

hun rijbewijs voor de auto te halen. Jongeren blijven helaas oververtegenwoordigd in de ongevallenstatistieken. Bijna een vijfde van de bestuurders die het leven laat bij een ongeval, zijn jongeren tussen 18 en 24 jaar, terwijl ze maar 8 procent van de bevolking uitmaken. Snelheid, alcohol en het niet dragen van de gordel liggen vaak aan de basis van verkeersongevallen. Een correct veilig gedrag in het verkeer is van levensbelang.”

Uitbreiding project

Vlaams minister Hilde Crevits breidt het project rond verkeersgetuigen gevoelig uit. Vanaf dit schooljaar worden de getuigenissen in secundaire scholen in heel Vlaanderen aangeboden. Rondpunt vzw zorgt voor een goede omkadering voor de school en de getuigen. De verkeersgetuigen/slachtoffers werden daarvoor allemaal vooraf zorgvuldig geselecteerd, inhoudelijk opgeleid en begeleid door verschillende pedagogische en zorginstellingen.

Minister Crevits kent een subsidie van 205.000 euro toe en dankzij deze financiële steun kunnen tot eind 2013 niet minder dan 700 treffende getuigenissen van verkeersslachtoffers en nabestaande in secundaire scholen in Vlaanderen plaatsvinden.

Vlaams minister Hilde Crevits :“Preventie is van levensbelang in het verkeersveiligheidsbeleid. Een persoonlijk verhaal maakt veel meer indruk dan gelijk welke theoretische aanpak. Het project ‘Getuigen onderweg’ van de vzw Rondpunt is een ijzersterk en gevoelig voorbeeld van sensibilisering en vorming van jongeren. Iedereen heeft er baat bij stil te staan bij de gevolgen en het vele leed die verkeersongevallen elke dag opnieuw veroorzaken. Levenslang leren en sensibiliseren is de beste garantie voor een succesvolle loopbaan als verkeersdeelnemer en kan onnoemelijk veel leed vermijden.”

Rondpunt vzw

Rondpunt vzw ijvert voor een goede opvang van alle verkeersslachtoffers in Vlaanderen en wordt gefinancierd door de Vlaamse Overheid en de opbrengsten van de actie Levenslijn. Rondpunt is ervan overtuigd dat een betrokken en respectvolle omgang met verkeersslachtoffers, hun omgeving en de nabestaanden een verschil maakt. De organisatie gelooft in de mogelijkheden van wie door een verkeersongeval werd geraakt. Rondpunt investeert in betere kansen voor alle betrokkenen bij een verkeersongeval en wil de grote en kleine zorgen van verkeersslachtoffers en hun omgeving verlichten. Kinderen en jongeren krijgen hierbij bijzondere aandacht. De vzw roept iedereen op om verkeersslachtoffers met de beste zorgen te omringen. Daarom ondersteunt Rondpunt ook de directe omgeving van een verkeersslachtoffer en de professionele hulpverleners bij het bieden van goede opvang. Rondpunt werkt altijd samen, nooit alleen.

<http://levenslijn.be/artikel/uitbreiding-aantal-verkeersgetuigenissen-op-school>

Rijvaardigheidskursus wapent jongeren in het verkeer

Om het aantal jongeren dat betrokken is bij auto-ongelukken in te perken, investeert Bilzen in rijvaardigheidskursussen voor haar jongste chauffeurs. 96 Bilzerse jongeren kunnen tijdens het weekend van 24 en 25 oktober hun rijkunsten komen bijschaven tijdens één van de vier sessies. Zij krijgen eveneens na de opleiding een rijvaardigheidsattest dat bij verscheidene verzekeringsmaatschappijen aanzet geeft tot prijsreducties van autoverzekeringen. Alle jonge Bilzenaren die in 2014 of 2015 hun rijbewijs behaald hebben worden persoonlijk gecontacteerd.

Info: Dienst Preventie – 089 51 94 92

<http://www.bilzen.be/nieuws/rijvaardigheidskursus-wapent-jongeren-het-verkeer>

Responsible Young Drivers gaan voor nacht zonder ongevallen

16-10-13, 20.39u - Bron: Belga

De jongerenvrijwilligersorganisatie Responsible Young Drivers (RYD) streeft er tijdens de Europese Nacht Zonder Ongevallen naar zoveel mogelijk jonge bestuurders nuchter achter het stuur te krijgen. "De specifieke combinatie van alcohol, vermoeidheid en vrienden in de wagen maakt van jongeren een risicogroep in het verkeer", zegt Veerle Bulens van RYD.

In de nacht van zaterdag 19 op zondag 20 oktober zullen groepjes vrijwilligers postvatten aan de ingang van een twintigtal Belgische discotheken. Zij proberen de bestuurders bij hun aankomst ervan te overtuigen om nuchter naar huis te rijden als ze de discotheek weer verlaten. Wie het engagement aangaat en negatief blaast, krijgt een beloning.

"De bereidwilligheid om aan onze actie mee te werken, is groot", zegt Veerle Bulens. "Het probleem is dat die veel minder is als we niet aan de ingang staan. Dat verklaart het grote aandeel van jongeren onder de verkeersslachtoffers."

De actie van de RYD vindt niet toevallig 's nachts plaats. "Vooral de combinatie van vermoeidheid en alcohol zorgt ervoor dat het risico op een dodelijk ongeval zeven keer groter is bij jongeren in het nachtleven", zegt Bulens.

Het is de elfde keer dat RYD deze actie organiseert. De actie vindt tegelijkertijd plaats in de 28 Europese lidstaten en wordt ondersteund door de Europese Commissie.

Bron: <http://www.nieuwsbreak.be/nieuws/3089452>

Jongeren en mannen oververtegenwoordigd onder verkeersslachtoffers

20/12/13 - 16u58 Bron: Belga

Jongeren en mannen zijn oververtegenwoordigd onder de verkeersslachtoffers. Dat blijkt vandaag uit een statistische analyse van het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid (BIVV) voor 2012.

Jongeren van 16 tot 24 jaar maken slechts 11 procent van de Belgische bevolking uit, maar waren in 2012 wel goed voor 24 procent van de gewonden en 19 procent van de verkeersdoden. Het verkeer is bovendien de belangrijkste doodsoorzaak voor jongeren tussen 15 en 24 jaar. "De cijfers van de politie geven echter aan dat de oververtegenwoordiging met betrekking tot de rest van de bevolking zich voordoet vanaf 24 jaar en doorloopt tot ongeveer begin 30", klinkt het bij het BIVV.

Behalve de jongeren is ook de mannelijke bevolking oververtegenwoordigd onder de verkeersslachtoffers. Mannen maken 49 procent uit van de bevolking, maar 57 procent van de verkeersslachtoffers en 77 procent van de verkeersdoden. In weekendnachten doet die oververtegenwoordiging zich het sterkst gelden: 65 procent van de autobestuurders op de weg is dan man, en onder de autobestuurders die bij een dodelijk ongeval betrokken zijn, bedraagt hun aandeel zelfs 85 procent.

Andere vaststellingen van het BIVV voor 2012 zijn onder andere dat het aantal verkeersdoden tijdens weekendnachten sterk daalde (28 procent minder ten opzichte van 2011), en dat het aantal verkeersslachtoffers ouder dan 75 jaar met 12 procent toenam.

Bron: <http://www.hln.be/hln/nl/957/Binnenland/article/detail/1761797/2013/12/20/jongeren-en-mannen-oververtegenwoordigd-onder-verkeersslachtoffers.dhtml>

Nergens in West-Europa sterven meer jongeren in het verkeer dan in België

21/04/13 - 09u42 Bron: Belga © belga.

Met dertien jonge verkeersdoden per jaar en per miljoen inwoners sneuvelen naar verhouding nergens in West-Europa meer jonge mensen in het verkeer dan in België. Dat staat te lezen in de gratis krant De Zondag.

De krant beroept zich op mobiliteitsorganisatie Touring, die cijfers voor het jaar 2011 van de Europese Commissie over het aantal jonge verkeersdoden kon inzien. België blijkt met 141 jonge verkeersdoden (18-24 jaar) per jaar de derde laatste van alle Europese lidstaten. Dat is 16 procent van het totaal aantal verkeersslachtoffers in 2011 (875). Vooral jonge mannen vertonen risicovol gedrag. Zweden scoort het best, met 3 dodelijke slachtoffer per miljoen inwoners, gevolgd door Spanje, Malta en Nederland (telkens vijf slachtoffers).

Touring vindt dat er naast de klassieke rijopleiding ook aandacht moet zijn voor "rijopvoeding". De mobiliteitsorganisatie pleit bij de gewesten, die binnenkort bevoegd worden voor de invulling van de rijopleiding, voor een meer professionele aanpak. "De opleiding zou in verschillende stappen moeten gebeuren, met eerst minstens zes maanden of 5.000 kilometer opleiding en vervolgens een voorlopig

rijbewijs met beperkingen inzake tijdstippen en passagiers en zero tolerance ten aanzien van alcohol en drugs." In de derde fase pleit Touring voor een training over het vermijden van risico's, het leren kennen van de eigen grenzen en het anticiperen op verkeerssituaties. Ook de sancties op roekeloos rijden moeten strenger.

Om de extra trainingsuren te financieren, vraagt Touring dat 50 miljoen van het geïnde boetebedrag naar de rijopleiding van jongeren zou gaan.

Bron:

<http://www.hln.be/hln/nl/957/Binnenland/article/detail/1618683/2013/04/21/Nergens-in-West-Europa-sterven-meer-jongeren-in-het-verkeer-dan-in-Belgie.dhtml>

Jongeren willen meer controles in het verkeer

20/10/2014 om 12:40 door skn | Bron: BELGA

Foto: PDK - De Gentenaar

De Vlaamse jongeren zijn zelf vragende partij voor de invoering van meer verkeerscontroles en een rijbewijs met punten om het aantal verkeersongevallen te doen afnemen. Dat blijkt maandag uit een enquête van mobiliteitsorganisatie VAB en radiozender MNM.

MNM en VAB ondervroegen voor het onderzoek 791 Vlaamse jongeren die net een rijbewijs hebben gehaald of die nog met een rijopleiding bezig zijn. Er werd hen onder meer gevraagd welke maatregelen ze zelf als minister van Verkeer zouden nemen om het aantal

ongevallen te doen afnemen. Vooral strengere controles 's nachts (65 procent) en het rijbewijs op punten (62 procent) worden daarbij vaak aangehaald. Daarnaast vragen ze ook extra opleidingen na twee zware overtredingen (60 procent) en meer trajectcontroles (56 procent).

Rijexamen niet objectief

Opvallend is ook dat bijna de helft van de jongeren (47 procent) het rijexamen niet als objectief beoordeelt. Dat geldt vooral als ze al een rijbewijs hebben: 58 procent van de jongeren met een rijbewijs B zegt het systeem (zeer) willekeurig te vinden.

Ook is slechts 23 procent van de jongeren ervan overtuigd dat een rijbewijs levenslang moet blijven gelden. De meesten vinden dat de bestuurder zijn bekwaamheid weer moet aantonen vanaf een bepaalde leeftijd (49 procent) of na een zwaar ongeval of zware overtreding (28 procent).

Sensibilisering rond verkeersveiligheid

De enquête maakt deel uit 'De Verkeersweken', een initiatief waarbij MNM jongeren twee weken lang sensibiliseert rond verkeersveiligheid. In het kader daarvan wordt ook de vijfde editie van de Grote Verkeersquiz opgestart, in samenwerking met onder meer de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) en de Vlaamse overheid. De quiz heeft als doel om mensen op een speelse manier iets bij te leren over veilige en duurzame mobiliteit. Meespelen kan nog tot 30 november op www.degroteverkeersquiz.be.

http://www.standaard.be/cnt/dmf20141020_01331178

1 jongere op de 5 voelt zich niet veilig in het verkeer

30/09/2013 om 11:47 door gjs

Foto: DBA

Eén Vlaamse jongere op de vijf voelt zich niet veilig in het verkeer. Dat blijkt uit een enquête van VAB en radiozender MNM bij meer dan duizend Vlaamse jongeren, waaruit ook gebleken is dat jongeren toleranter staan tegenover alcohol in het verkeer dan drugs in het verkeer.

Bij radiozender MNM staan de komende vier weken in het teken van het verkeer en verkeersveiligheid. 'We zijn ervan overtuigd dat we met MNM een belangrijke rol kunnen en moeten spelen om jongeren te sensibiliseren rond verkeersveiligheid', zegt nethoofd Rino Ver Eecke. In het kader daarvan hield de zender samen met VAB een enquête bij meer dan duizend Vlaamse jongeren. 'Alle deelnemers hadden recent een theoretetest afgelegd via de VAB-site en 86 procent van de jongeren had nog geen rijbewijs. Dat maakt de enquête net zo waardevol: het gaat om de chauffeurs van morgen'. De ondervraging leverde enkele opvallende resultaten op.

Niet veilig in het verkeer

Liefst één jongere op de vijf voelt zich niet veilig op de weg in ons land. Bij jongeren die al eens bij een ongeval betrokken raakten, gaat het zelfs om één jongere op de vier.

Extra opleiding tegen ongevallen

Jongeren hebben statistisch gezien het meest kans op een ongeval op de baan, dus lijken extra maatregelen nodig. 69 procent van de jongeren vindt een extra opleiding na twee zware overtredingen een goede manier om het aantal ongevallen te doen dalen. Ook meer nachtelijke controles (66 procent), het invoeren van een puntenrijbewijs (65 procent) en tijdens het examen ook testen op verkeersinzicht (65 procent) kregen veel stemmen.

Objectief rijexamen?

Veel jongeren twifelen eraan dat een rijexamen objectief beoordeeld wordt. Liefst 47 procent van de ondervraagden vindt het examensysteem willekeurig.

Niet studeren voor theoretisch examen

Eén jongere op de twee studeert de eerste keer niet voor het theoretisch rijexamen. Ze wagen zich liever eerst aan een gokje, om de boeken daarna pas ter hand te nemen.

Auto hebben is belangrijk

Een eigen auto bezitten, dat vindt 89 procent van de jongeren belangrijk. 71 procent van hen vindt het zelfs een basisrecht. Volgens hen moet iedereen de mogelijkheid hebben om een eigen auto te bezitten. De kost van zo'n wagen schatten ze tussen de 2.000 en 4.000 euro per jaar. Daarop besparen zouden ze dan weer doen door minder te rijden (80 procent) en een goedkopere verzekering te zoeken (45 procent).

Meer inzetten op openbaar vervoer

Een uitbreiding van het openbaar vervoer (76 procent) en het beter afstemmen van verkeerslichten (73 procent) worden dan weer vooral als oplossingen gezien voor de files, die volgens hen de komende jaren zullen blijven toenemen.

Dat openbaar vervoer vinden jongeren duidelijk heel belangrijk. Ze vinden het huidige aanbod niet slecht: De Lijn krijgt een 6,1 op 10 en de NMBS een 6,3 op 10, voor verbetering vatbaar dus. Een van de manieren om jongeren naar het openbaar vervoer te leiden, vinden zijzelf het gebruik van randparkings. 86 procent van de jongeren zegt dat ze gebruik zouden maken van het openbaar vervoer als er parkings rond de stad zouden zijn waar ze hun wagen kwijt kunnen. Momenteel gebruiken ze het openbaar vervoer niet omdat er te weinig beschikbaar is en het nog te gemakkelijk is om de stad binnen te rijden met de auto.

Te veel afleiding

Eén op de twee jongeren heeft al meegemaakt dat een afgeleide chauffeur voor gevaar in het verkeer zorgt. Daarom vinden ze dat het gebruik van tablets, gsm's, boeken en maquillage in de auto verboden moet worden.

Alcohol en drugs

Drugs en met de wagen rijden kan niet, vindt 94 procent van de jongeren. Over alcohol hebben ze een andere mening. 34 procent vindt dat het wel kan om te rijden met een glaasje op.

Liever meerijden met man

Vlaamse jongeren rijden liever mee met mannen dan met vrouwen. De voornaamste motivatie daarvoor is het verschil in rijstijl. Jongeren vinden dat mannen vlotter rijden en beter anticiperen, terwijl vrouwen dan weer hoffelijker zijn en zich meer aan de regels houden.

Bron: http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20130930_00766822

Verplichte terugkomdag voor het behalen van het rijbewijs in 2017

04/12/2015 om 16:06 | Bron: BELGA

Foto: put

Vlaams minister van Mobiliteit Ben Weyts (N-VA) heeft de krijtlijnen voor de hervormde rijopleiding klaar. Een rijexamen afleggen na drie maanden zal niet meer kunnen. De oefenperiode wordt verlengd.

De exacte termijn daarvoor ligt nog niet vast, maar er is sprake van minstens 9 maanden. Er komt ook een verplichte terugkeerdag, een soort bijscholingsdag. Die zou plaatsvinden na 6 tot 9 maanden oefenen. Het systeem van de vrije begeleiding blijft bestaan. De nieuwe opleiding moet in 2017 van start gaan en moet helpen om het aantal verkeersdoden terug te dringen.

Slechte score op vlak van verkeersveiligheid

Het is een open deur intrappen, maar Vlaanderen scoort nog altijd niet goed op het vlak van verkeersveiligheid. In 2014 vielen er nog 400 verkeersdoden. “Een schande”, meent mobiliteitsminister Weyts. In de statistieken blijven de jongeren oververtegenwoordigd. Het verkeer is de voornaamste doodsoorzaak bij jongeren tussen 15 en 24.

Minister Weyts wil daar iets aan doen en beginnende bestuurders beter wapenen tegen de risico's in het verkeer. Daarvoor komen er aanpassingen aan het theoretisch en praktisch rijexamen. Zo zal aan kandidaat-bestuurders onder meer gevraagd worden aandacht te hebben

voor mogelijke gevaren (risicoperceptie) en voor het veilig rijden met gps. Er komen ook opnieuw extra manoeuvres.

De rijopleiding zelf krijgt een grondige opfrisbeurt. Beginnende bestuurders krijgen nog steeds de keuze om te leren rijden via de rijnschool (minstens 20 uur in totaal) of via vrije begeleiding (bv. ouders), of via een combinatie van beide.

Nieuw is wel dat men niet langer al na 3 maanden zijn praktisch rijexamen zal mogen afleggen. “Die oefenfase is gewoon veel te kort”, aldus Weyts. Het ligt nog niet helemaal vast, maar er is sprake van een oefenperiode van minstens 6 maanden.

Verplichte terugkeerdag

Nieuw is ook de verplichte terugkeerdag. Daarbij zal iedereen na bijvoorbeeld 6 tot 9 maanden een verplichte bijscholingsdag moeten volgen waarbij men getest wordt op risicoperceptie, het uitvoeren van een noodstop, manoeuvres,... Het is geen echt examen, maar als blijkt dat iemand echt onveilig rijdt, zou die wel een soort ‘rode kaart’ kunnen krijgen. Deelname aan de terugkomdag zou zo’n 100 à 120 euro kosten. Op die manier blijft het volgens minister Weyts mogelijk om voor 170 euro een rijbewijs te halen.

Bedoeling is de hervorming in 2016 verder uit te werken en effectief in te voeren in de loop van 2017.

Bron: http://www.standaard.be/cnt/dmf20151204_02004453

Roep om nultolerantie voor alcohol achter stuur

07-12-15, 07.06u - HLN/PG

[PHOTO NEWS](#)

Nadat Bob-controles in Oost- en West-Vlaanderen afgelopen weekend slechte resultaten lieten optekenen, gaan er weer meer stemmen op om definitief nultolerantie in te voeren voor alcohol in het verkeer.

De Bob-controles waren uitgebreid aangekondigd, en toch blies 5 procent van de chauffeurs positief. Dat is het slechtste resultaat in vier jaar.

De vijf provinciegouverneurs pleiten nu voor het invoeren van nul promille. "Misschien is de tijd gekomen voor een verandering in het wetgevend beleid. Ik denk aan een nultolerantie zoals in Scandinavische landen", zegt West-Vlaams gouverneur Carl Decaluwé.

Danny Smagghe van Touring gelooft niet in nultolerantie. "Je moet niet de grens verlagen maar de kwaliteit van de controles opdrijven. Degenen die nu betrapt worden, zullen ook betrapt worden als de grens nul promille is. Het een heeft weinig met het ander te maken."

Bron: <http://www.demorgen.be/binnenland/roep-om-nultolerantie-voor-alcohol-achter-stuur-b6ccbac7/>

Enquête bij jongeren: "Onveilig verkeer is de ander z'n schuld"

Door: Ken Standaert
19/10/15 - 03u41 Bron: Het Laatste Nieuws

© Benoit De Freine.

Fietsende jongeren vinden van zichzelf dat ze zich voorbeeldig gedragen in het verkeer. En wanneer er toch iets fout loopt, schuiven ze de schuld af op de andere weggebruikers. Typische denkfout, zegt VAB, die de verkeersenquête voorstelt in samenwerking met radiozender MNM. "We hebben nog een lange weg te gaan."

Amper 8 procent van de jonge fietsers vindt van zichzelf dat hij de verkeersregels te weinig respecteert. Maar wanneer gepolst wordt naar het fietsgedrag van anderen, vinden ze dat die zich allemaal gedragen als wegpiraten op twee wielen. Als de onderzoekers doorvragen naar specifieke situaties, geven de jongeren toe dat ze bepaalde regels wél breken. Door het rood rijden, gsm'en, spookrijden: ze hebben het bijna allemaal wel eens gedaan. "Daar schrik ik helemaal niet van", reageert Maarten Matienko, woordvoerder van mobiliteitsorganisatie VAB.

"Enquêtes bij automobilisten geven soortgelijke resultaten. Ook daar vindt iedereen van zichzelf dat hij een goede chauffeur is. Ik denk zelfs dat de jongeren eerlijker geantwoord hebben dan een oudere generatie zou doen. Het probleem zit 'm in de verkeersmentaliteit die we moeten proberen te wijzigen. Er is een zekere laksheid ontstaan, waardoor het breken van bepaalde verkeersregels als 'normaal' beschouwd wordt.

- 1 op 4 jongeren vindt fietsen onveilig**
- 1 op 10 draagt helm**
- 1 op 2 heeft geen fluohesje**
- 1 op 3 gebruikt niet altijd licht**
- 1 op 3 heeft soms gedronken**

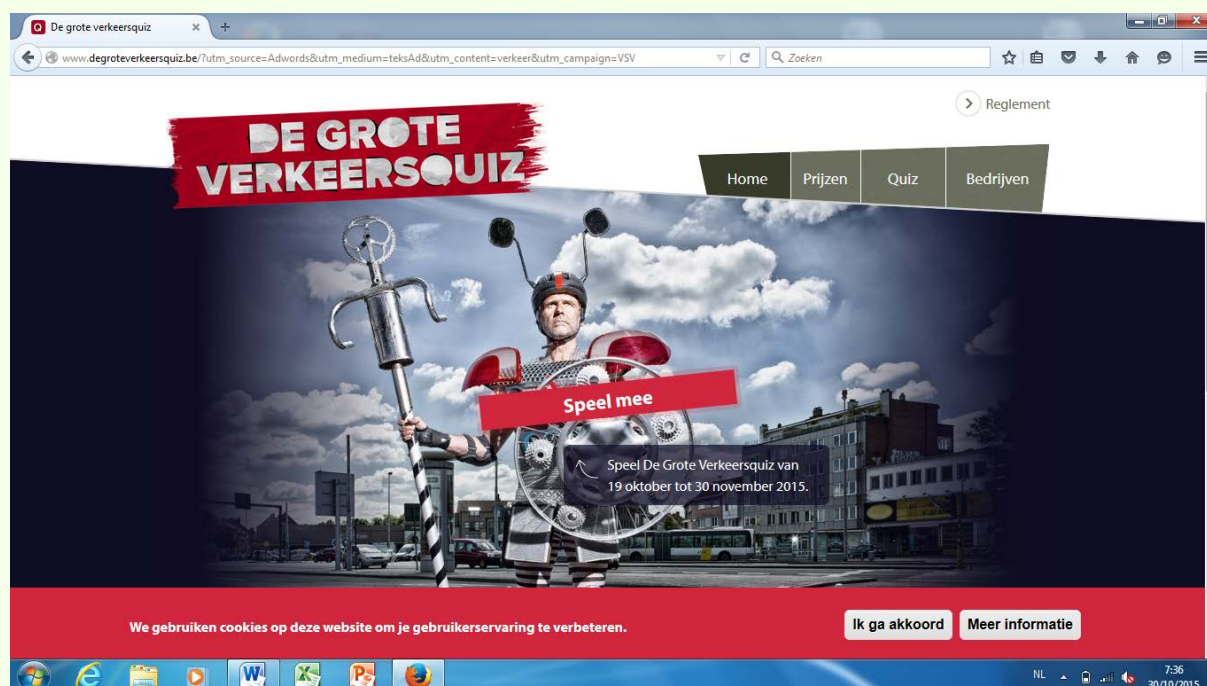
Bron:

<http://www.hln.be/hln/nl/957/Binnenland/article/detail/2494214/2015/10/19/Enquete-bij-jongeren-Onveilig-verkeer-is-de-ander-z-n-schuld.dhtml>

De Grote Verkeersquiz

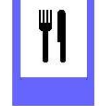

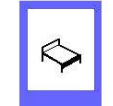

De Grote Verkeersquiz is een online wedstrijd waarmee weggebruikers op een speelse manier hun verkeerskennis kunnen bijspijkeren. Vorig jaar telde in totaal iets meer dan 80.000 deelnemers. Meer dan 46.000 spelers haalden minstens 14 op 20 en konden dus meedingen naar tientallen mooie prijzen. De quiz is een initiatief van de VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde) in samenwerking met de Vlaamse overheid en met de steun van Ethias, Het Nieuwsblad, Radio 1, DATS 24 en Zita.be.

De quiz loopt in de maanden oktober en november, MAAR je kan steeds een oefenquiz spelen! Registreer je met je klas/school en je krijgt de inloggegevens in je mailbox.

http://www.degroteverkeersquiz.be/?utm_source=Adwords&utm_medium=teksAd&utm_content=verkeer&utm_campaign=VSV

En om af te sluiten...creatief met verkeersborden 16+

 Op een dag ging hij uit wandelen	 en zag hij een vrouw liggen	 hij voelde de temperatuur stijgen	 en zijn bloed ging sneller stromer	 hij stortte zich in het diepe	 en nodigde haar uit voor een drankje	 daarna gingen ze naar het restaurant	 ze praatten over reizen
 en over andere vrijetijdsbestedingen		 hij liet haar zijn huis zien	 zij zei dat ze aan de pil was	 en ze gingen samen naar bed	 zij legde eerst haar ene been opzij	 daarna het andere	 toen spreidde ze beide
 de reactie liet niet op zich wachten	 hij ging naar binnen	 en ging op en neer	 ze was geen maagd meer	 hij stelde nog een paar andere standjes voor		 doch zij verbood hem dat	 maar ze vroeg hem sneller te gaan
 dat deed hij, terwijl hij uitleg gaf over zijn machine	 hij gaf uitleg	 toen ze alle kleuren zag	 schreeuwde zij	 dat ze had gelogen	 en de pil niet slikte	 gedreven door zijn hoge snelheid	 kon hij niet meer terug
 9 maanden later belde ze op	 vanuit het ziekenhuis	 dat hij twee kinderen had	 de aarde verging	 en de problemen	 MORAAL:	 Om een vrouw niet zwanger te maken	 neem voorzorgsmaatregelen.

WEBLIOGRAFIE

<http://bivv.be/nl/pers/campagnes>
<http://newsmonkey.be/article/2073>
<http://newsmonkey.be/article/2916>
<http://newsmonkey.be/article/4592>
<http://newsmonkey.be/article/63>
<http://sofievanneste.blogspot.be/2012/02/toneel-flits.html>
http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/verkeer_ vervoer/verkeer/ongevallen_slachtofers/verkeersslachtoffers/
<http://www.bivv.be/nl/adviesbureau/>
<http://www.bivv.be/nl/campagnes/>
<http://www.bivv.be/nl/verkeersveiligheid/>
<http://www.fietsersbond.be>
<http://www.goedenavond.be/scholen/Flits/>
<http://www.ikbenvoor.be/>
<http://www.ikbob.be/>
<http://www.slimmemobielescholen.be/>
<http://www.stampmedia.be/2015/08/hebben-jongeren-een-zware-voet/>
<http://www.vsv.be/>
<http://www.wablieft.be/krant/archief/2009-05-27/2016-05-18/0/0/VERKEER>
<http://www.wegcode.be/>
<https://rondpunt.be/>
<https://rondpunt.be/publicaties-producten/>
<https://rondpunt.be/verkeerspreventie/getuigen-onderweg/>
<https://rondpunt.be/vorming/>